

B

RA NGÀY CHỦ NHẬT

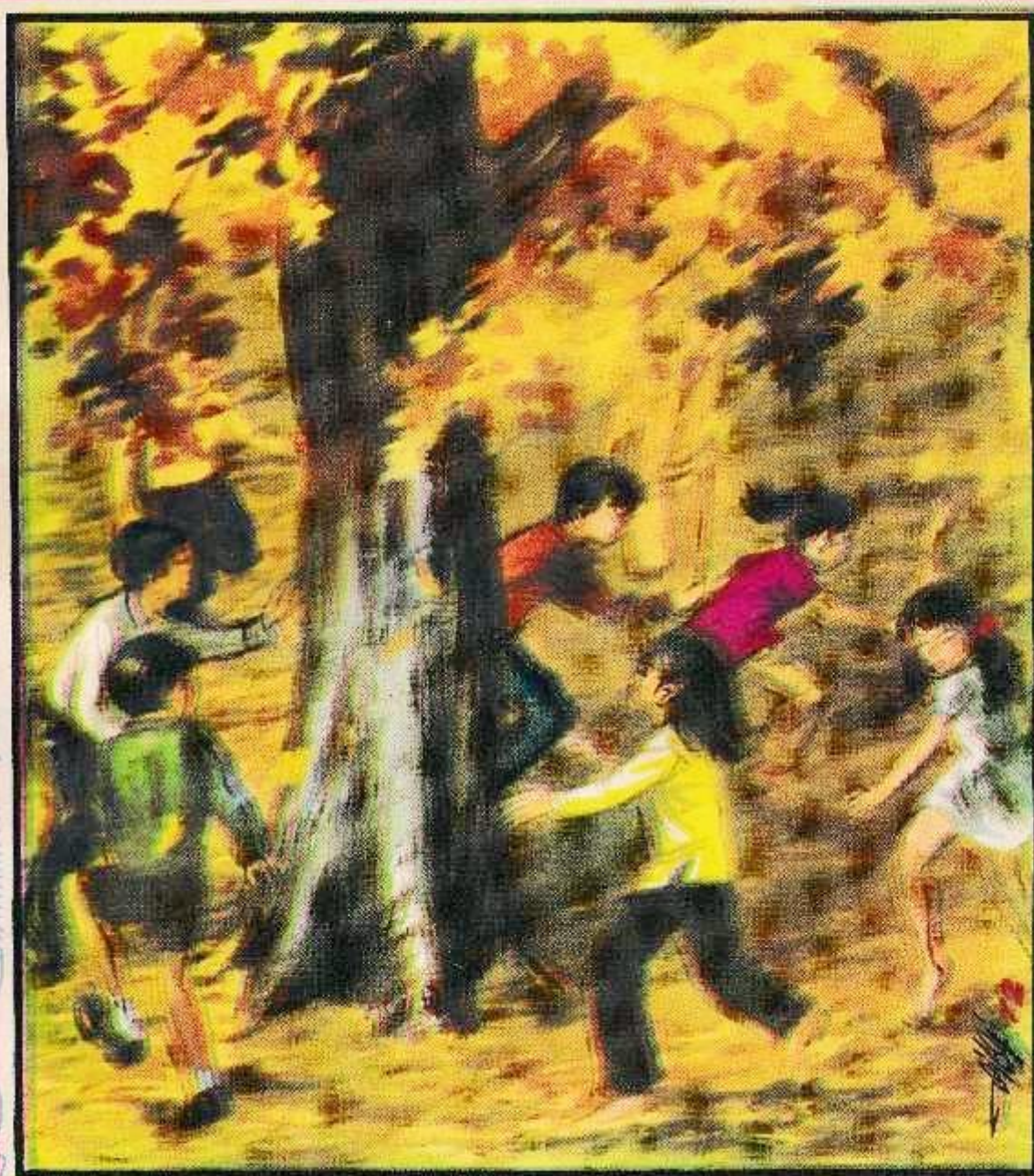
thiếu nhi

TUẦN BÁO GIẢI TRÍ VÀ GIÁO DỤC

Chủ nhiệm: NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG Chủ biên: NHẬT-TIẾN

Tòa soạn: 159, Thiện Trĩ (Phủ Nhuận) Saigon — Đ.T. 42.152

Cơ sở phát hành: 62 Lê Lợi, Saigon — Điện thoại 20.548

37

TRẦN NGẬP BÀI VƠ BỎ ÍCH VỚI SỰ CỘNG TÁC
CỦA CÁC NHÀ VĂN NHÀ GIÁO TOÀN QUỐC

Hộp Thư

Vườn Hồng

Chị Đỗ Phương Khanh trả lời

Em Minh Thư - Gia Định

Em có điều mừng, chị vui lắm. Chị mong tất cả các em lúc nào cũng được vui vẻ, dễ tuổi thơ được hồn nhiên trong sáng. Đã là công dân của G.Đ.T.N. thì cũng là em chị rồi. Ý kiến em về vấn đề nhận bút rất đúng, ngọt vị trên đời mỗi người mỗi ý, phải không em gái.

Em Tổ Lý - Ba Xuyên: Thư em không bị thất lạc đâu. Tuy nhiên chú N.T. không thể tìm được riêng từng bài để trả lời em. Em đừng buồn nhé.

Em N.H. Dũng - Huế: Em gửi về nhà sách 100 d, nhà sách sẽ gửi Đóa Hồng Gai cho em. Chị chuyển bài của em qua chú N.T. rồi.

Ông Vạn Lý - Long Thành: Chúng tôi đã nhận được bài của ông. Xin đa tạ. Kính chúc ông mau bình phục.

Em Dakota - Mỹ Tho: Tiền sử hai nhà văn đồ sộ đang trong các số tới. Những tác phẩm đang từng kỳ ở báo, khi in thành sách thường được sửa thêm cho hoàn bị hơn.

Em Nguyễn Ngọc Thi - Saigon: Em ra nhà sách Khai Trí số 2 Lê Lợi Saigon thì sẽ mua được T.N. số 7 nghe em.

Em Lương nghiệp Quảng - Sài Gòn: Lâu lâu lạc thư mọi lần cho nên em chưa nhận được thế. Vậy gửi một hình và phiếu về em làm thế gấp nghe em.

Em Trịnh công Truyền - Chu Lai: Em đừng buồn nhé, chị thông cảm em lắm. Nhiều khi người ta phải thí nghiệm nhiều lần, rồi mới thành công. Xưa có những cụ già đầu đã bạc đi thì mười mấy khoa (3 năm mới có một khoa thi) rồi đến khi tưởng hết hy vọng thì lại đậu. Có công mài đá có ngày nên kim nghe em.

Em gửi địa chỉ về nhà sách yêu cầu gửi Thư Mục, nhà sách sẽ tặng em để em lựa sách. Cuốn «Lâm bấp giết» của bà Văn Đại chị thấy rõ ràng lắm. Chữ vì vì tên là Võ Hùng Kiệt. Chỉ nên coi sách ngoài giờ học. Em nên chia thời giờ, làm thời khoa biểu. Đừng cái gì thái quá nghe em.

Em Võ Văn Sơn - Đà Nẵng: Em gửi phiếu lý lịch và một hình về chị làm thẻ khác cho. Hiện nay tòa soạn có gần 2.000 phiếu, em không tìm lại nổi em ơi. Chị rất vui chào đón em vào Vườn Hồng.

Cháu Tiên Tiên - Saigon...

Vấn đề cháu hỏi là một thắc mắc chung. Cháu đón đọc trả lời trên mục Suối Mát trang Vườn Hồng (NT)

Em Hồng Thủy - Biên Hòa: Chị đã chuyển bài em tới chú N.T. Rất cảm ơn lòng quý mến của em.

Em Lê Thanh Bình - Gia Định: Chị đã chuyển bài em qua chú N.T. Chủ nhật ghé chơi đi. Bình chương còn nhiều, và rất mong các em nồng nhiệt hưởng ứng chiến dịch dân. Thuyết phục tân độc giả như em là giỏi quá rồi. Ràng thêm nữa đi nhé. Địa chỉ và lớp học ghi trong thẻ, sau có bị thay đổi cũng không hề gì, vì thế mình làm cố ghi ngày mà em. Thi dụ năm em 14 tuổi em học lớp 9, 17 tuổi em học lớp 12 chứ sao, phải không? Cứ viết thư dài chị không sợ đâu em à.

Em Lê diễm Sơn - Quảng Ngãi: Chị đã gửi số 7. Mua 50 đồng tem gửi về tòa soạn nhé. Em cứ gửi bài về nghe em.

Em Hoàng dân Trang - Ninh Hòa: Không có số đặc biệt em à. Vua Quang Trung là một người yêu nước. Và mỗi nông dân yêu nước đều muốn đánh lại những gì mà họ cho là của quốc gia họ. Chị thì không đặt nặng vấn đề mảnh đất, mà chị ước mong tất cả mọi người đều được yên vui trong quãng thời gian ngắn ngủi sống trên trần thế. Ngày xưa, sống trên 60 tuổi, các cụ cho là thọ vì «thất thập cổ lai hi» 70 là hiếm, nên khi chết gọi là hưởng thọ, dưới 60 gọi là hưởng dương, nghĩa là hưởng sự sống. Nhận xét về thân đồng đảng đó, xếp chữ mất 1 cái gạch và 3 chữ «Bản có biệt» giữa hai đoạn đó. Trong trả lời đó vui số 33 thời gian «x» có thể đơn giản được vì là thời gian đi để gặp nhau. Ký hiệu đang viết là ký ché, ký là ghi ý mà.

Em Thảo Quyên - Biên Hòa: Bài em ở số 28, chị đã gửi. Chị nhớ hơn em à. Nhưng lớn hơn em nhiều đó nghe em.

Em Châu Châu - Saigon: Nay, có món đồ xáo xả ở rồi, coi chừng có món châu châu rang muối đó nghe. Ai bảo giận đối như xam cào Vần có đồ vui đó chứ em đó nhiều nữa ý chứ, chỉ

không có thưởng mà thôi, em đem đồ các bạn đi, rồi hủ bị thì ký sau chú N.T. sẽ giải đùm các em. Bớt giận chưa nào, em gái châu châu của chị.

Em Nguyễn Thị Nga - Gia Định: Chị vui mừng có em làm em. Nghe lời chị như vậy tốt lắm. Sợ đây Xepou là một chuyện lão lếu nhất trần gian, chị nhận được cả trăm cái mà vẫn khỏe mạnh như vô sự, chả có gặp tai nạn gì hết em ơi.

Em Trịnh quang Hải - Đà Nẵng: Chị không thể sửa vào của các em, xin em thông cảm. Em đừng chọn những đề tài quá bi thảm mà viết rồi sẽ trở thành bi quan, chán nản, vì em còn nhỏ tuổi, quan niệm về cuộc đời chưa vững. Nếu em muốn thì chị đồng ý cho em đề các nạn đến thăm chứ các em khác thì chị chưa biết ý kiến nên không thể cho em địa chỉ được. Chị không tặng hình, mong em đừng buồn.

Em Phạm Sâm - Pleiku: Quảng Điền thì chưa nhà văn nào có tên đó. Em coi lại nếu T.N. chưa sai thì bút hiệu đó đẹp rồi. Chị rất mong em vào Vườn Hồng nghe em.

Em Hoàng văn Miên - Đà Nẵng: Anh chị Bình gửi lời cảm ơn em. Em đừng tìm hiết tuổi của mọi người. Điều cần là họ có còn hàng say làm việc tốt đẹp hay là đã về oải chán nản. Nếu nhiều tuổi mà tâm hồn vẫn trong sạch, tinh thần vẫn sáng suốt, và vẫn vui vẻ, giúp đỡ mọi người tận tình, thì dù đã 80 tuổi vẫn được coi như là trẻ. rồi lại, mới 20 tuổi mà tối ngày la cà lang thang nơi quán nhậu, miệt phí phêo diều thuốc trường như đang suy tư, mặt đầy vẻ mặt mỏi, chán nản tìm cách tự bào chữa rằng: «tại chiến tranh, tại thiếu tin tưởng, tại v.v...» Sự thực là hời hững, chẳng suy tư gì cả mà là mượn chiến tranh để tự do ý lại, sống đời lảm lũi khôit thạc mác, thì dù 20 tuổi đã thành người vô dụng rồi. Chúc em đồng ý với chị phải không em.

Em Viễn Sa - Hậu Nghĩa: Em rất ngoan. Nghe lời chị như vậy, chị cảm động lắm. Được thưởng một trăm về tài năng đậu mà không chia cho chị với à, em trai.

Em Đồng Linh - Quảng Tín: Bài em sẽ xuất hiện ở số 30. Các đề nghị của em đều đúng với dự định của chú N.T. và chú cũng đang thực hiện rồi đó. Chị sẽ gửi thêm Thư Mục.

Em Nguyệt Thu - Long Xuyên: Em gửi thư về kèm theo tem để mua từng số cũng được rồi. Tòa soạn vẫn (Xem tiếp trang bìa sau)

thiếu nhi

Chủ nhiệm: NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG — Chủ biên: NHẬT-TIỀN

Tòa soạn: 159 Thiệu-Trị (Phủ Nhuận) Sài Gòn Điện Thoại 42.152

Cơ sở phát hành: 62 Lê Lợi — Sài Gòn Điện thoại: 20.348

Mục Lục

BÀI	TRANG
— Thư chủ nhiệm của Nguyễn Hùng Trương	1
— Thắc mắc của em Bách Khoa phụ trách	2
— Thành Tỉ Xún của Quốc Bảo	3
— Cọp giê, Nghịch ngợm, bé Ngọc Hương thơ Tú Kieu	4
— Những con cá kỳ dị Vịt Mò sưu tầm	6
— Giải trí: trả lời đồ vui Ô chữ, Áo thuật, số Pi, trò chơi	9
— Triền lăm nụ cười	12
— Giác quan phi thường của loài vật của Huỳnh Đăng Khoa	13
— Cây nhân sinh Hoa Trương Dung kể	14
— Tìm hiểu loài nhím Đặng Hoàng dịch	15
— Vườn Hồng Đỗ Phương Khanh phụ trách	16
— Bướm trong vườn	18
— Dự thi sáng tác	19
— Bài luận nhất lớp—Giờ khắc tại những thành phố lớn nhất trên thế giới	20
— Con chó có nghĩa	21
— Tân toán học Bách khoa phụ trách	22
— Mạo hiểm Mỹ Châu	24
— Ngành sưu tập Bưu hoa	26
— Bạch Đằng Giang Nhạc và Lời Lưu Hữu Phước	27
— Bác sĩ Robert Koch	28
— Vật hóa thạch, những di tích còn tồn tại hàng triệu năm	30
— Đường lên núi Thiên Mã của Nhật Tiến	32

THƯ CHỦ NHIỆM GỬI CÁC EM THIẾU NHI

Các em thân mến

Cách nay hai tuần, chúng tôi có bàn với các em về phép lịch sự trong rạp hát. Hôm nay, chúng ta bàn về cách xê xê nơi tiệm ăn.

Các em ạ,

Một ngày gần đây, các em sẽ lớn lên và các em có rất nhiều dịp đến dùng cơm tại hàng ăn cùng bạn bè, người quen thuộc, hoặc nhân dịp cưới hỏi, tiệc tùng.

Các em sẽ mời khách, bạn hữu dùng cơm tại một nhà hàng. Các em nên chọn nhà hàng nào nấu ăn ngon, có món gì đặc biệt, nhưng cần nhất vừa túi tiền của em.

Đến nhà hàng ăn, nếu các em mời bạn gái, các em nên vào trước như để dọn đường, bạn các em khỏi bỡ ngỡ và các em nên để bạn chọn bàn, và món ăn. Các em chỉ đưa ý kiến khi nhà hàng có món ăn gì đặc biệt.

Các em cũng có thể thư thả đợi người nhà hàng đến mời và chỉ chỗ ngồi cho các em. Nếu thấy thiếu ghế ngồi, các em nên nhờ nhà hàng nhắc ghế giùm các em, các em không nên tự tiện kéo ghế ở bàn khác sang bàn các em.

Nếu các em cần gọi người hầu bàn, các em nên gọi khe khẽ hoặc lấy tay làm dấu cho họ biết, nếu gặp món ăn không vừa ý, các em cũng nên nhã nhặn nói với họ.

Khi ngồi vào bàn, người hầu bàn đem tấm thực đơn đến. Các em nên nhường cho người khách, người trên trước hoặc phụ nữ xem trước.

Các em nên xem sơ qua tấm thực đơn rồi chọn món ăn ngay, đừng để người hầu bàn đợi các em quá lâu, họ có ý nghĩ các em không sành ăn lắm, hoặc các em cố tìm một món ăn cho đáng tiền khi được mời, hay một món ăn ít tiền nhất vì các em keo kiệt.

Trong lúc ăn, các em không nên cười đùa cợt nhả quá ồn ào và nhất là đừng lảng tai nghe bàn bên cạnh.

Có một số người khi vào tiệm ăn, thường ngồi chồm hồm trên ghế, hoặc gác chân lên ghế bên cạnh, gọi cả phê đồ ra đĩa cho mau nguội, lấy muỗng quấy mạnh cho tan đường và nước đá nghe lốc cốc, lấy thìa gõ vào ly gọi người hầu bàn, khạc nhổ hoặc bỏ xương xuống đất, trông không đẹp chút nào.

Khi ăn xong, nếu các em mời khách, các em nên trả tiền một cách kín đáo. Các em trả tiền nơi quầy thu tiền, đừng cho khách thấy là tốt hơn cả.

Còn khi nhà hàng đem toa tính tiền đến, các em nên xem sơ qua, dù số tiền trong toa có hơi cao, các em thắc mắc là nhà hàng tính sai, các em cứ nên thản nhiên trả tiền ngay và giữ toa về nhà xem lại, để khách được mời khỏi bị áy náy.

Các em thân mến,

Người lịch sự, bất cứ nơi nào, và lúc nào cũng tỏ ra mình có giáo dục, biết tự trọng. Các em càng lịch sự bao nhiêu thì các em sẽ được mọi người quý mến bấy nhiêu.

Thân mến
NGUYỄN HÙNG TRƯỞNG

THẮC MẮC CỦA EM

— Tòa soạn nhận được rất nhiều thư của các em hỏi về tiểu sử của cô văn hào NHẤT LINH để làm tài liệu thuyết trình. Kỳ này B.K xin trả lời thắc mắc chung đó của các em.

TIỂU SỬ NHẤT LINH

Thân thế :

NHẤT LINH tên thật là Nguyễn Tường Tam, sinh năm 1905 tại làng Cầm Phồ, Huyện Cầm Giàng tỉnh Hải Dương (Bắc Việt), thân phụ trước làm Tri Huyện ở Cầm Giàng và qua đời tại đó khi tiên sinh còn nhỏ tuổi. Nhất Linh có 6 anh em, trong số này có hai người cũng nổi tiếng trong văn giới là Hoàng Đạo (Nguyễn Tường Long) và Thạch Lam (Nguyễn Tường Lân).

Năm 1920, Nhất Linh theo học trường Bưởi (Hà Nội) qua năm 1923 đỗ bằng Thành Chung. Năm 1926 xin vào học tại trường Cao Đẳng Mỹ Thuật (Hà Nội). năm sau qua Pháp học Khoa học, đỗ bằng Cử Nhân Khoa học và về nước năm 1930. Trong thời gian ở Pháp, tiên sinh cũng nghiên cứu thêm về Báo chí và ấn loát.

B) Hoạt động Văn hóa :

— Tác phẩm đầu tay là cuốn *thiếu nhi/2*

BÁCH KHOA PHỤ TRÁCH

Nho Phong viết xong năm 1925, nhưng tiên sinh chỉ tích cực hoạt động văn hóa khi ở Pháp về.

— Dạy học tại trường Thăng Long Hà Nội, tới năm 1932 chủ trương tờ *Phong Hóa* với sự cộng tác của Hoàng Đạo, Thạch Lam, Khải Hưng, Thế Lữ, Tú Mỡ v.v. .

— Năm 1932 thành lập *Tự Lực Văn Đoàn* gồm nhiều nhà văn danh tiếng và tiến bộ.

— Khởi xướng đoàn *Ánh Sáng*, chống cảnh bần lây nước đọng, nếp sống, tục lệ hủ bại, cải cách y phục phụ nữ, gây phong trào *Truyền Bá Quốc Ngữ* chống nạn mù chữ v.v. .

— Năm 1936 tờ *Phong Hóa* bị đình bản, tiên sinh cho ra tiếp tờ *Ngày Nay*, và hầu hết những tác phẩm có giá trị, tiên sinh đều viết trong thời gian này (1936-1938).

— Năm 1936, tiên sinh về Sài Gòn, nhận chức *Chủ tịch sáng lập Trung Tâm Văn Bát V N*, chủ trương nhà xuất bản *Phượng Giàng*, (sau đổi là *Đời Nay*) giải phẩm Văn Hóa Ngày Nay.

— Các tác phẩm tiêu biểu : *Nho Phong* (in năm 1926) *Người Quay Tơ* (1927) *Giả Hàng Hoa* (1934, viết chung với Khải Hưng), *Tối Tâm*

NHẤT LINH
NGUYỄN TƯỜNG TAM

(1936) *Đoạn Tuyệt*, *Lạnh Lùng* (1936) *Bướm Trắng*, *Đời Mưa Gió*, *Đời Bạ*, (1937), *Nắng Thu* (1942) *Xóm Cầu Mối* (in dở dang trên Văn Hóa Ngày Nay), *Dòng Sông Thanh Thủy* (gồm 3 cuốn — 1961) v.v. . Riêng tác phẩm *Bướm Trắng* được dịch ra tiếng Anh và tiếng Pháp (1958).

C) Sinh hoạt chính trị :

— Năm 1939, tiên sinh lập đảng *Hàng Việt*, sau đổi thành *Đại Việt Dân Chính*, một thời gian sau sát nhập vào *Việt Nam Quốc Dân Đảng* của Nguyễn Thái Học. Bị thực dân Pháp lùng bắt, tiên sinh trốn qua Trung Hoa, bị bắt tại Liễu Châu (1942) — Sau được thả, tiên sinh đứng ra tập hợp các đảng Cách Mạng tại Hải Ngoại thành một lực lượng duy nhất là *Việt Nam Cách Mạng Đồng Minh Hội*.

— Năm 1945, tiên sinh về nước, chủ trương tờ *Việt Nam*.

— Năm 1946 tham dự vào chính phủ Liên Hiệp Kháng Chiến, giữ chức Tổng Trưởng Ngoại Giao, cầm đầu phái đoàn Ngoại Giao dự hội nghị với Pháp tại Đà Lạt. Hội nghị Đà Lạt bế tắc, nhóm lại ở Fontainebleau (Pháp) tiên sinh được cử làm Trưởng phái đoàn.

— Bất đồng ý kiến với Hồ Chí Minh, tiên sinh qua Trung Hoa, tạm bỏ chính trị, trở về Hà Nội (1949) rồi lên ăn dật tại Đà Lạt (1950).

(XEM TIẾP TRANG 23)

Thằng TÍ XÚN

TRUYỆN NGẮN QUỐC BẢO

Cô tiếng cười rờn ngoài lộ, anh em Tí Xún và Tèo đi câu cá về, thằng Tèo bị bắt:

— Ghê quá há! Nửa đêm mà ông Bảy Mù dám một mình vớt cái thây ma chết (tôi ở dưới sông lên, eo oi! Sợ quá bém).

— Ông dui mà! Đêm cũng như ngày, ông đâu có ngán nửa đêm. Mì lại ông nói ông làm phước mà! mà đâu có nát người ta làm phước.

— Sức mấy mà dám nát ông! thằng Tèo gân cổ lên bàn luận — ông Bảy Mù mài dao, có con dao bén lắm mà gì cũng phải ớn ông hết. Mù chứ ông biết múa dao ác lắm đó anh Tí à.

— «Ở cái thằng Tí xún, Tí xún Nhe cái răng nham nhờ chửi cùn Vì nó lười đánh răng sớm tối Và ăn kẹo tối ngày không thối». Ai muốn hát chọc thì cứ hát, nó không giận. Có khi thỉnh thoảng húng chí nó cũng vỗ ngực hát tướng lên như thế nữa.

— Ủ thì tao xún đây! Có sao không?

Không sao hết! Ở cái xóm cầu Móng này, mỗi đứa trẻ bị đời đều có một hồn danh. Danh càng hồn càng chứng tỏ là tay anh chị chịu chơi.

Mọi to mũi gọi là Mọi Cà Chua
Hội ngồi đầu gối đây, mang tên
Hội ghê

Kêu sứt môi là Kêu sứt

Còn nó, thằng Tí xún rằng, cô nhiên phải kêu nó là Tí xún, để phân biệt nó với chừng lối sáu, bảy thằng Tí khác, cũng ở xóm cầu Móng, như Tí toét, Tí cà lăm, Ủt rì, Tí íe v.v...

Thằng Tí xún chỉ xúng cồ khi nào lũ trẻ đọc câu riều có tên tía nó là ông Tám Tưng đập xích lô. Câu riều mang toàn vần T: «Tám Tưng tía thằng Tí, tưng tiền tiêu tét, toan tự từ v.v...»

Đối với Tí xún, câu chế riều bịa đặt này thật hỗn xược. Ngạo cái sự

túng nghèo của gia đình nó. Nghèo nhưng ngay thằng đang hoàng như ông Tám Tưng, tía thằng Tí xún thì không có gì đáng nhạo báng cả.

Trong giới xích lô đập, có lẽ ông Tám Tưng được kể là trong số những tay lực sĩ có hạng. Suốt năm, suốt tháng, ông lui cui đem sức lực, mồ hôi và chỉ nhả nại, đổi lấy miếng cơm, manh áo cho vợ con. Thế mà gia đình ông vẫn hoàn nghèo.

Năm đứa con, đứa nào cũng ốm tong teo. Hai đứa lớn từ mấy năm nay đã phải thôi học kiếm việc làm. Tí xún đi bán báo rong, con Lụa thì ở đợ cho nhà ông Biện Huê trước cửa nhà thờ. Hai đứa giữa còn được đến trường, nhưng ngoài giờ học, thằng Tèo phụ thêm việc bán cả rem cây, con Ngoan thì bế bé Hiền.

Mấy bữa rầy bé Hiền bị đau, nó lên cơn sốt li bì. Hồi trưa, ông Tám Tưng có ghé về nhà đưa cho vợ một gói thuốc Thối Nhiệt Tán, con bé uống thuốc phun phì phì, đến chiều cũng chẳng thấy bớt nóng chút nào. Cái Lụa nghe tía thương em quá bỏ về nhà bông em suốt cả buổi, cô Bích Thủy con ông Biện Huê sang tìm nó cần nhân quá trời. Hai anh em Tí Xún và Tèo đi chơi về đến cửa đã nghe thấy tiếng nói the the của cô gái:

— Thì mày nói em mày đau, thì mà tao cho mày về, thì mày về chứ chút mày phải sang chỗ! Còn cả đồng quần áo nì mà giặt! Ngày mai thứ bảy Bích Nga em tao chưa có bộ đồng phục nào cả đấy nè! Phải về ủi đồ đi chứ.

Con Lụa năn nỉ:

— Quần áo giặt, để đây mai cho em. Còn đồ ủi, chỉ ủi dùm em một bữa đi. Chị thấy nè, Bé Hiền đau nặng quá làm sao em qua được.

— Mày nói để nghe hông! Tao còn học bài làm bài chưa xong đây nè. Thôi! Sang cho rồi. Bộ mày bế em, cái nó khỏi bệnh hả?

Tí Xún bực dọc, đẩy cửa vào, nó tung cái mũ phở lên co chân đá phóc vào góc nhà, hai tay khuỳnh khuỳnh «kêu xi po» nhìn Bích Thủy:

— Bữa nhà còn đồ giặt ủi hả? Xong rồi! cái vụ đó để tui bao cho, thằng này làm khỏe re à! Đi! Chị dẫn tui đi!

Bích Thủy lườm thằng nhỏ, giọng lạnh lùng:

— Ai đâu nhờ mày giặt đồ đàn bà? Xi, cái mặt đồ điên!

— Bộ mấy thằng xún cằng đồ điên làm hả chị? — Tí Xún vừa nói vừa chồm tới nhe răng ra. Bích Thủy cong cớn xoay lưng bỏ về mất, thằng Tèo và con Ngoan cười sặc lên. Bà

Tám Từng rầy Tí:

— Con đừng nên nói rên cô Thủy. Nhà họ phép tắc, mình ăn nói phải giữ gìn.

Tí Xún cười lè phét:

— Khỏi có giữ gìn đi má! Tụi nó ý nhà giàu, ưa bắt nạt con Lụa lắm, Má hồi coi! Bữa trước Lụa ửi chấy cái áo đầm con Nga, hai chị em nó xúm lại tát Lụa sưng mặt lên đó Má. Để con trị tụi nó gât mới được.

Bà Tám ghen ngào hỏi Lụa:

— Hai cô tát con sưng mặt há Lụa?

— Đâu có sưng mặt, đánh có năm sáu cái mà ăn nhâm gi... — con Lụa có nói cho yên lòng Má — Tại... bị... con làm hư áo cô, cô mới đánh, chớ khi không mấy cô đâu có bắt nạt chi!

Nước mắt Bà Tám chọt ứa ra, bà thương xót bảo Lụa:

— Má thấy ông Biện Huệ hiền lắm mà sao mấy cô con lại dữ dằn quá vậy? Lăn sao con làm ăn phải cho cần thận nghe. Bà quay qua Tí Xún — Còn cái thằng Tý, mày ưa nói ba trợn làm cho người ta ghét lây em mày đó!

Thằng Tèo xia vô mách Má:

— Má à! Anh Tí hồi trưa đánh nhau với anh Kêu Sút đó Má!

Bà Tám cau mày gât lên:

— Nữa! Lại đi gây lộn rồi. Mày, sao nói hoài hồng được! Tí Xún quay qua cãi nhau với em.

— Đánh hồi nào? Tụi tao ra nghề, hồng biết thì thôi, sao mày nói tao đánh nhau?

Miệng nói, tay nó nhéo vào vai Tèo, khiến thằng bé la oai oái:

— Ủi cha! Đau! Má, anh nhéo vai con nè — Thằng Tèo đồ quạu — Anh đánh lộn với anh Kêu ở trước nhà chú Xôi, còn chối ghen! Về mách Tía cho coi.

Bà Tám nạt:

— Tí! không được bắt nạt em! Đi vô lấy cần câu đem ra cầu Móng cầu cá đi! Tía về, mày chết ả!

Tí Xún không nói năng, đi thẳng ra sau nhà lấy hai cái cần câu và một giỏ tre đan — Thằng Tèo chạy theo gạ anh.

— Cho em đi với, anh Tí!

— Khỏi đi! Mày ở nhà... đồ theo lẻo!

thiên nhĩ / 4

THƠ TÚ KẾU

THƠ TÚ KẾU — THƠ TÚ KẾU

CỘP GIÊ

Thưa thầy con đang làm toán đố,
Thỏ Ngọc Lan đòi ngó «cộp giê»
Con «che» nó bảo: ác ghê!
Lại còn dụ dỗ mua me cho mày.

NGHỊCH NGỘM

— Thưa thầy, con nhớ Ng : Lan
Nó trầy đầy mực ra bàn! Ghét
ghê!

— Ngọc Lan thầy hỏi đây nè
Tại sao nghịch ngợm, bạn bè
ghét con
Lăn sau thầy sẽ đánh đòn
Bé không chịu học, lớn khôn
làm gì

— Cho em đi câu với, em khỏi
mách Tía... Tí Xún lờm em, nó
vẫn còn tức, ném cái giỏ và cần câu
xuống đất.

— Cầm lấy!... theo tao!

Hai anh em đi khỏi một lúc lâu
thì ông Tám Từng đạp xe về, vừa
gác xe vào bực cửa, Bà Tám đã hỏi:

— Bữa nay ông về sớm thế?

— Gặp ông Biện Huệ trên kho
bạc, sẵn chỗ ông về tui về luôn coi
con nhỏ uống thuốc có bớt không.

— Em ngủ ngoan rồi Tía! Con
Lụa trả lời. Hồi chiều sốt quá muốn
lâm kinh đó. Bấy giờ đã ra được mồ
hôi rồi. Giống như nó lên trái nè
Má.

Vợ chồng ông Tám Từng xúm
lại quan sát những chấm đỏ nổi lờ
mờ trên tay chân Bé Hiền.

— Ừ! đúng. Con nhỏ lên trái
rạ rồi, Bà Tám phân nân. Phải chỉ
tháng trước rảnh việc cho nó đi
trồng trái thì đâu có đau, tội nghiệp.

— Đây rồi không giữ là hần lấy
tùm lùm hết cho coi.

— Ông Tám Từng bảo bé Ngoan
— Từ nay con đừng có bế em nữa
nghe! Con nít lấy bệnh dễ lắm đó.

Đền đường bật sáng hàng loạt.
Tí và Tèo đẩy cửa vào nhà, thấy
ông Tám Từng, 2 đứa reo lên.

— Tía! bữa nay tụi con câu cá ở
gầm Cầu Móng hên quá trời, được
nhiều cá, lại được nghe ông Bảy Mù
mài dao kể chuyện ma nữa, dễ sợ

BÉ NGỌC HƯƠNG

Má ơi, cái bé Ngọc Hương
Ơ hay sao... chẳng dễ thương tí
nào

Khóc hoài, con đỡ làm sao
Bông hồng nắn nỉ ngọt ngào không
im

Đỡ dành muốn đừng cả tim
Má sao cô bé chẳng tin lời mình
Ngọt to cái miệng xinh xinh
Thét như lòu lửa nghe kinh cả
người

Thôi con trả má, má ơi
Con đi học bài kẻo dốt thầy chê

TÚ KẾU

lắm — Tí xún đồ đại rồ cả ra nên
đất đêm tía lia — Nè, Tía coi nè.
oản, tù, ti, xám, xi, ứng, lục đủ một
chục con! nom bờ then!

Thằng tèo nháy cẳng lèz!

— Ô kê! nom bờ then, ả lè chỉ
Lụa đi nấu cháo cá em ăn, gấp gấp
đội mềm rồi nè!

Ông Tám Từng mỗi bữa hút thuốc
thuốc Bastos nghiêm nghị bảo 2 con

— Tụi bay thấy em Hiền đau
hồng? sáng mai má phải bông đi bác
sĩ, tiền tía đạp xe có đây, nhưng tía
muốn anh em hay phải hy sinh bữa
cháo cá, đem bán mớ cá này gom
tiền vô chạy thuốc cho em.

— Rồi hy sinh cho em, con chịu
gấp. — thằng Tèo giơ tay lên như
thề hứa, đoạn nó hỏi nhỏ Lụa. Còn
cơm nguội cho em hông chị? Lụa
gật đầu mỉm cười.

— Con cũng hy sinh luôn. Con
ủng hộ thêm nữa nè. Tí xún chạy lại
góc nhà lượm cái mũ phở lên, nó
luồn tay vào cái túi nhỏ may dấu
trong mũ lấy ra 200đ. Tiền lời bán
báo mấy bữa rầy con cho bé Hiền
luôn.

Bà Tám Từng cầm lấy tờ giấy bạc
200đ nhàu nát, bà chọt thấy ghen
ngào xúc động bởi tình thương đơn
sơ mộc mạc của các con cái trong gia
đình bà. Ông Tám lặng lẽ hút
thuốc thở khói um, lát sau ông bảo
Tí Xún.

— Tí, lo sửa xe cho Tía đi mày!

— Dạ, có ngay!

Thằng Tí Xún cúi xuống lượm 1 nùi dẻ lớn trong gầm giường rồi nhẩy thót lên xe xích lô, đạp rất thành thạo, nó đưa xe ra bờ sông, Nhưng chỉ 2 phút sau, Tí Xún hốt hải đạp xe về thiệt lẹ, xô cửa thọt vô nhà.

— Tía, tía đâu rồi? Tía ơi!

— Cái giống gì mà mày xón xác vậy hả Tí?

— Có cái này trên xích lô Tía nè! Trời đất, dữ thần hồn! Vừa nói Tí Xún vừa moi trong bụng ra cái gói bọc bằng giấy vở học trò. Nó mở ra trước sự kinh ngạc của cả gia đình, một xấp toàn giấy good mới tinh! Có lẽ tới hai ba trăm ngàn là ít.

Con Lụa trở mắt nhìn, bỗng nó chỉ vào hàng chữ viết trên tờ giấy vở học trò.

— Ủa! tên chị Bích Thủy con ông Biện Huê đây nè! tờ giấy vở bài làm của chị đây mà.

Ông Tám Từng chợt nhớ ra;

— Thôi rồi! rồi! Hồi chiều tao chạy chuyển chót cho ông Biện Huê từ kho bạc về đây. Đường như ông tới Nhà băng lãnh tiền, phải! Tao thấy ông ôm kè kè 1 gói lớn bọc nhật trình cột giấy thun... Cái này đúng của ông rút ra đây thôi!

— Thầy kè, tía à — thằng Tèo trình trọng hàn — mình khỏi cần biết của ai đi! mình lượm được là của mình.

— Của mình sao đáng mày! Người ta ngồi xe mình rút tiền ra, giấy bọc còn có tên con cái người ta là tiền của người ta, — ông Tám Từng quay lại.

— Tiền này mà mày dám nói của mình à?

— Mình đừng nói tiền của ai hết a tía! Tí xún tham lam nói. Nhà mình nghèo, em bé đang đau ốm. Tía Má phải cực khổ tới ngày mà đến tết tụi con cũng hông có lấy 1 cái quần xà lỏn mới hện. Cái này trời cho mình...

— Thôi nín mày! ông Tám Từng nổi nóng. Tao với Má mày làm ăn cực khổ, nuôi mày bầy lớn rồi giờ mày xúi Tía Má mày đi ăn trộm sao đây? Ông xôm tới chụp tay thằng Tí xún kéo mạnh nó tới, song ông không đánh, ông chỉ tức giận nói

tiếp — biết là tiền bạc của ông Biện Huê mà cứ lấy, tức nhiên mình như là kẻ trộm cướp, mày hiểu chưa? Tao với Má mày nghèo, chịu nghèo, chớ hông chích làm cái chuyện thất đức đó — ông giơ tay ngoắc thằng Tèo — Mày nữa tới Tía đây, tụi bay, tía nói phải nhớ, tao sanh ra tụi bay, tha tụi bay đời rách mà đáng hoàng, tao chịu, chớ tao hông muốn thấy tụi bầy ăn bận cho đẹp mà đi ăn trộm cướp bắt nạt. Cái đồng tiền mình làm riết thời có, chớ cái nhơn nghĩa mà mình đã bỏ lậ hông bao giờ mình có đáng nữa.

Bà Tám Từng ôn tồn tiếp lời chồng:

— Tía nói nhiều đó, mấy đứa bay nhớ đời đời nghe! con người ta đáng qui trọng nơi hiết ăn ở nhơn nghĩa chớ hông phải nơi cái đồng tiền phi nghĩa. Thôi, đây, con Lụa đưa qua bên nhà ông Biện Huê đi! trời, ông kiểm lại được nhiều đây mừng dữ a!

Con Lụa trao bé Hiên cho Má, gói lại gói bạc và bọc thêm tờ nhật trình ra ngoài. Tí xún nói:

— Má, con đi với Lụa nghe, đi coi chừng, chớ nó cầm cả xấp bạc ngàn quá!

Hai anh em băng qua lộ tới xóm nhà Thờ. Căn nhà ông Biện Huê khá lớn, có cửa sắt. Con Lụa quen thuộc giờ tay nhận chuông điện. Cửa hé mở thằng Tí xún đứng lại ngoài, chỉ có con Lụa lách vô nhà, chợt nó nghe tiếng Bích Thủy quát tháo:

— Làm gì cỡ này mới đi? công chiến bề bề từ sáng tới giờ tao hầu mày không à! Đồ con chết bầm... Bốp... bốp...

2 cái tát tai đòn tan và tiếng kêu u ơ ngạc nhiên của con Lụa làm cho thằng Tí xún nóng ran người, máu da dẻ của nó chợt bốc, nó xô mạnh cửa sắt húc vô đứng sững trước mặt Bích Thủy. Bích Thủy kinh ngạc chưa kịp nói thì chớp mắt đã bị Tí xún chụp tay bẻ quặt ra sau lưng, nó gần giọng chửi thề:

— Mày! Đồ chó , đồ dừ dân ác thảo, em tao nghèo khổ đi ở dợ cho nhà mày sao mày đánh đập nó hoài hoài? Mày biết tui tao tới đây giờ này kiếm ba mày làm gì không?

— Thôi cháu! Bác nè. Tiếng ông

Biện Huê chợt vang lên ngay bên cạnh, mấy đứa nhỏ giật mình nhìn lại, thằng Tí Xún buông tay Bích Thủy, ông Biện hiền từ nói — Tha nó đi cháu! Con nhỏ này Bác rắn dạy hoài vẫn hông được. Đồ, Thủy, con thấy chưa! Con đánh người ta thì sao cũng có bữa con bị người khác đánh lại. Mới thấy em Lụa tới thì phải hỏi coi nó có chuyện chi không đã, tom tốp, tom tốp nhào tới la lối nạt nộ, mày... thiệt! vô phước!

Xây qua anh Tí, Lụa, ông hỏi chuyện và khi anh em nó kể rõ lại việc lượm được gói bạc trên xích lô, rồi chúng vâng lời Tía Má nó đem qua trả cho ông. Ông Biện Huê cả mừng gọi tất cả mọi người trong nhà đến cho hay và khen ngợi anh em nó hết lời. Bà Biện xuyết xoa;

— Trời! tội nghiệp hông! Cháu Lụa đem tiền tới trả cho ông bà lại bị chị Thủy bặt tai — Bà bật khóc thiệt tình và nói — Thôi hai cháu cho bác xin. thiệt... lỗi với ông bà Tám với hai cháu quá. Con Thủy hư riết như thế này chắc Bác rầu Bác chết quá!

Bích Thủy nạm tay Bích Nga, hai chị em đứng sượng trân. Khi Tí xún và Lụa ra về, bà Biện Huê dúi vào tay con Lụa 4.000đ nó cứ lác dẫu boai nhất định không lấy. Nó nghĩ bụng lấy làm chi, nếu như gia đình mình có lòng tham thì khi hồi đã lấy hết số tiền này rồi! Anh em nó chấp tay cúi đầu chào ông bà Biện Huê về nhà. Hai má con Lụa còn in hằn 10 đầu ngón tay của Bích Thủy.

— QUỐC-BẢO —

Giá báo:

Từ số 1 đến số 30: 40 đ mỗi số
Từ số 31 trở đi: 50 đ mỗi số

Báo đóng bộ mỗi cuốn 10 số

Bộ 1 từ số 1 đến số 10 giá 500 đ

Bộ 2 từ số 11 đến số 20 giá 500 đ

Bộ 3 từ số 21 đến số 30 giá 500 đ

Ở xa xin gửi thêm tiền cước phí bảo đảm (chắc chắn không sợ thất lạc)

1 bộ 150 đ

1 số báo 15 đ.

Tất cả báo trên đều có bán tại Nhà Sách Khai Trí 62 Lê Lợi Saigon hoặc tòa soạn

Bưu phiếu đề: Bà Đỗ Thị Phương
159 Thiệu Trị — Phú Nhuận — Saigon.

NHỮNG CON CÁ KỲ DỊ

VỊT MÒ : Sưu Tầm

Dưới biển sâu, có rất nhiều thứ cá kỳ dị mà chúng ta chưa bao giờ được nhìn thấy, có biết chăng là chỉ qua sách vở hay tài liệu bằng phim ảnh của các nhà thám hiểm dưới đáy biển, dưới đây là vài giống cá kỳ dị vì nó có những đặc tính hay hình thù khác thường mà theo luật «Thích hợp sinh tồn» để nó có thể tồn tại và thích hợp với lối sống đặc biệt của nó :

1.— CÁ CẦU CÁ (The fish that goes fishing):

Cá Cầu Cá (Deep-Sea Angler fish) sống ở dưới biển sâu, con cái trên đầu có 1 cái vòi dài tựa như dây câu vươn ra đằng trước mồm, ở đầu vòi này có 1 khúc tròn sáng lấp lánh dưới biển sâu tối mờ trông như là cái mồi để như những con cá khác. Khi 1 con cá đực trông thấy cái mồi này liền bơi đến gần, lúc này con Cá Cầu Cá đã há sẵn cái mồm chờ đợi, nó thu cái vòi lại gần mồm nó để như con cá kia đến gần, con kia vẫn vô tình đuổi theo cái mồi, khi đến vừa tấp miệng, con Cá Cầu Cá liền dớp luôn, thế là rồi đời chú cá khờ dại.

Cá Cầu Cá cái có thể dài tới gần 1 thước trong khi con đực chỉ dài khoảng 7 phân rưỡi. Con đực khi bắt đầu lớn thì đi tìm 1 con cái, khi gặp 1 con cái nó bèn bơi đến gần và dùng mồm cắn chặt vào 1 bên mình con cái, dần dần 2 lớp da của con đực và con cái mọc chung với nhau và gắn chặt con đực suốt đời dính liền với con cái. Con đực không có cái vòi dùng để câu cá mà nó đã có con cái làm hộ nó việc câu cá để nuôi nó.

2.— CÁ BẮN TÊN (The Archer Fish):

Nhiều giống cá thích ăn côn trùng và 1 trong những giống này là Cá Bắn Tên (Archer fish hay còn gọi là Sharpshooter). Những con cá khác thì bắt côn trùng bằng mồm, nhưng Cá Bắn Tên thì dùng 1 lối riêng của nó. Khi

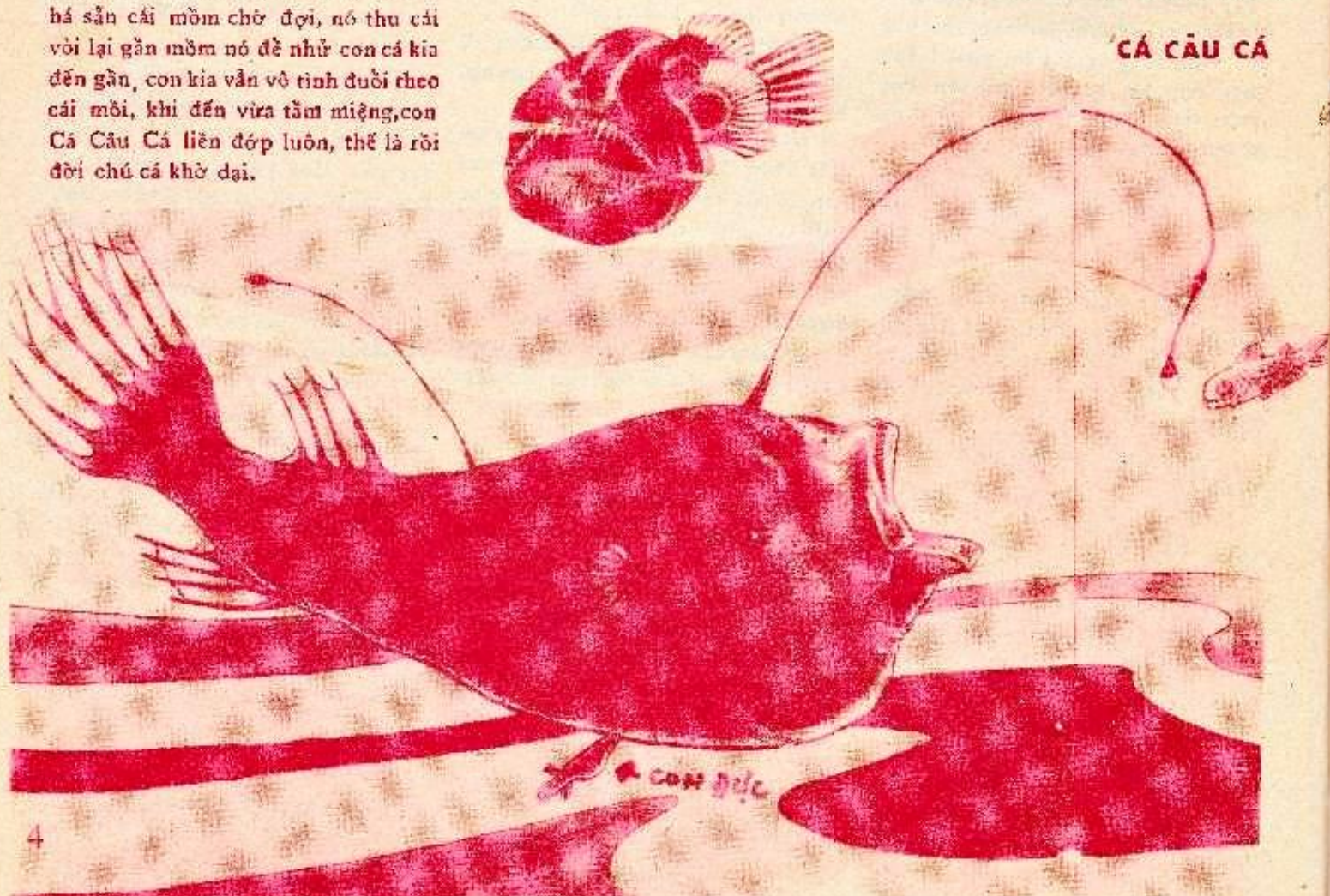
trông thấy 1 con bọ đậu trên 1 cành cây mọc ven bờ sông, nó liền nhắm thẳng hướng về con bọ và phun ra tia nước. Những giọt nước bắn ra từ mồm nó trúng con bọ mạnh đến nỗi làm cho con bọ rớt xuống sông nó liền bơi lại dớp luôn con bọ. Nó có thể bắn 1 con bọ ở cách xa nó khoảng hơn 1 thước.

3 — CÁ TẮM GỬI hay CÁ ẮN BẮM (The Hitchhiker):

Cá REMORA có thể di chuyển xa hàng ngàn dặm (1 dặm = 1600m) dưới bể mà không cần bơi, nó bám vào 1 con cá khác để con này bơi đưa nó đi.

Trên đỉnh đầu cá REMORA thì phẳng và có 1 lớp vảy đặc biệt có thể bám chặt vào bên mình 1 con cá khác thường là Cá Mập và mặc cho cá này muốn bơi đi đâu thì bơi. Khi Cá Mập bắt được mồi nó cũng ăn kể luôn nên

CÁ CẦU CÁ

người ta gọi là Cá Tầm Gừi hay Cá Ân Bám. Đôi khi nó cũng tự tách rời khỏi con Cá Mập để đi kiếm thức ăn lấy. Những ngư phủ thường dùng nó để câu cá lớn hay Rùa. Họ buộc sợi dây chắc vào đuôi con REMORA, chèo thuyền ra giữa biển, khi họ trông thấy con Rùa họ liền thả con cá xuống, lập tức con Cá Remora liền dùng đầu bám chặt vào bụng con Rùa. Họ chỉ việc kéo nó lên lẫn với con Rùa lúc này bị dính chặt vào nó như là mắc vào lưới câu.

4.— CÁ ĐĨA BAY (The Flying Saucers):

Cá Đuối (Ray) là một thứ cá hình thù trông rất kỳ dị. Một vài con thì rất nhỏ, một vài con thì rất lớn nhưng hầu hết Cá Đuối mình thì dẹt và phẳng. Cá Đuối tròn có ngạnh (Round Sting Ray) là một loại Cá Đuối nhỏ, mình dẹt và tròn khi nó bơi trông giống như một cái đĩa bay dưới nước. Nó thường sống ở ven bờ biển, chỗ nước đục, mình nó màu giống màu bùn nên ta khó trông thấy nó khi nó nằm dưới bùn, trái lại nó nhìn thấy ta rất rõ vì mắt nó ở ngay trên đỉnh đầu giúp cho nó dễ thấy kẻ thù. Nó có một thứ khiếm khuyết đáng sợ để tự vệ: đó là cái đuôi có ngạnh trong có nọc độc. Khi một con cá khác tấn công nó, nó dùng đuôi này đâm kẻ thù bằng cái ngạnh có nọc độc.

CÁ LEO CÂY

5.— CÁ LEO CÂY (The tree climber).

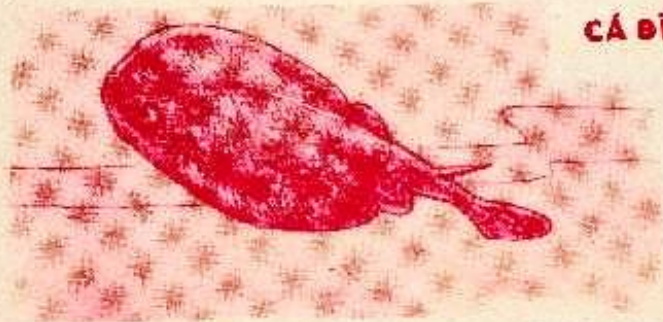
Cá Nhảy Dưới Bùn (Mudskipper) có thể leo lên cây để bắt sâu bọ ăn. Nó dùng vây trước mà ở phần dưới lớn và mạnh như bàn chân bò lên khỏi mặt nước, bám vào rễ cây. Nó

không thể trèo cao được nhưng trông thật ngộ nghĩnh khi nó con cá biết trèo. Phần lớn nó thích sống trên cạn nhưng đôi khi cũng sống dưới nước, nó không thở bằng mang như loài cá, cũng không thở bằng phổi như loài người mà nó thở bằng cách hút dưỡng khí dưới nước qua làn da ở khúc đuôi, nhờ vậy mà nó có thể sống trên cạn hàng tuần lễ bằng cách bám vào cây trước vào rễ cây, mình nhô khỏi mặt nước chỉ nhúng khúc đuôi dưới nước để hút dưỡng khí trong nước.

6.— CÁ BÓNG BÓNG (The Balloon)

Cá Nhím (Porcupine-fish) lúc thường thì rất nhỏ, nó là một loại cá bơi chậm nhưng có lối tự vệ riêng rất kỳ kỳ. Khi một con cá lớn bơi lại gần, nó không chạy trốn như những cá khác mà vẫn ở nguyên chỗ, phồng mình lên, trông nó lúc này tròn và to như quả bóng được bơm hơi. Nó tự thổi phồng bằng cách nuốt không khí và nước vào trong bụng, cá lớn trông thấy nó tự nhiên thay hình đổi dạng thì khiếp sợ và bỏ chạy. Mình nó được bao phủ lớp gai sắc nhọn khi

CÁ ĐĨA BAY

CÁ BẮN TÊN

nó phồng mình thì lớp gai này dựng đứng như bộ lông con Nhím, nếu con cá nào lúc này mà nuốt nó chắc sẽ bị đâm thủng cuống họng. Đôi khi nó tự giết nó vì nuốt nhiều không khí và nước quá khiến cho bụng phồng to lên và nổ như quả bóng bị nổ khi bơm hơi căng quá.

7. — CÁ BÁC SĨ (Doctor-fish):

Phần lớn cá nhỏ đều sợ và xa chạy khỏi cá lớn, nhưng có 1 loại cá nhỏ khi thấy cá lớn thì chẳng những không chạy xa mà còn bơi đến gần đó là con Cá Wrasse mà người ta còn gọi là Cá Bác Sĩ (Doctor fish). Nó chui vào trong mồm các con cá lớn và cạo sạch hàm răng cho cá này, nó còn rửa vảy và chùi mắt hoặc nhặt vớt bỏ những vật bẩn bám vào mình cá lớn có thể làm cho cá lớn ốm, vì vậy cá lớn không bao giờ ăn thịt nó và đó là lý do tại sao người ta gọi là Cá Bác Sĩ.

8 — CÁ BAY (Flying fish):

Con Cá Bay trông giống như 1 chiếc phi cơ tối tân, nhưng không phải là nó bay mà là nó lướt trên mặt nước. Nó có thể bơi trên mặt nước rất nhanh để săn mồi, rồi thì nó quẫy cái đuôi và lướt bằng khỏi mặt nước, nó có thể ở nguyên trên không trong vòng 1 phút. Đôi cánh của nó là 2 cái vây trước to và rộng. Đôi khi về ban đêm Cá Bay có khi vượt lên ngay cả trên bong tàu đậu gần nó.

CÁ AN BẮM

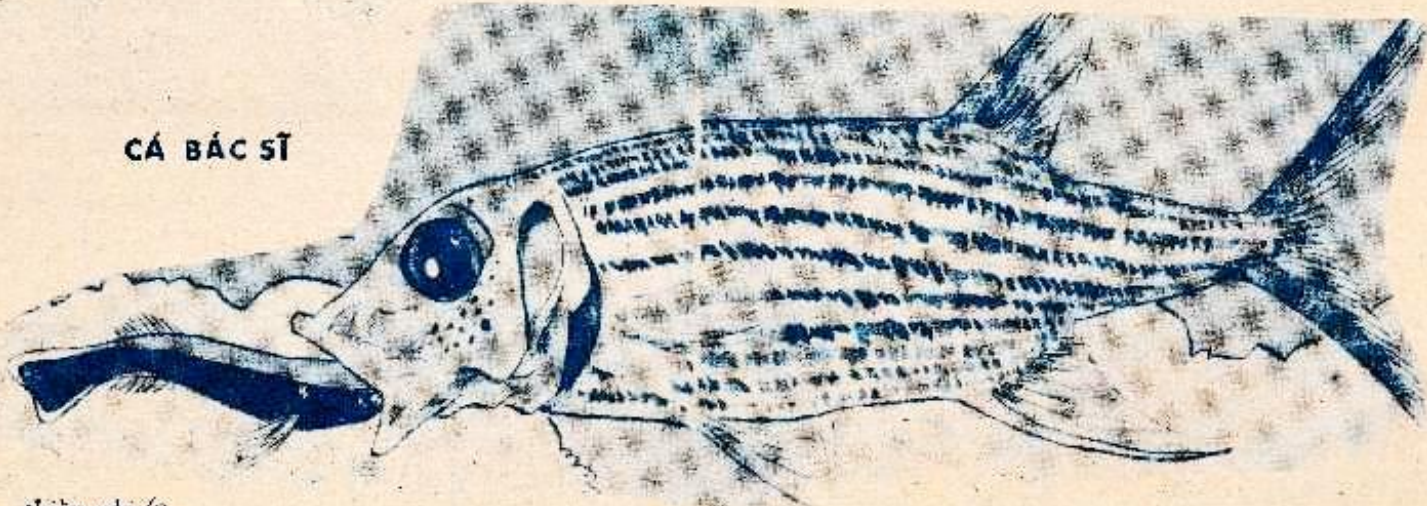
CÁ BAY

CÁ BONG BÓNG

CÁ BÁC SĨ

GIẢI TRÍ

TRẢ LỜI 10 CÂU ĐỐ VUI

(trong số 36)

- 1) Có 3 con chim bay theo hàng dọc.
- 2) Chỉ cần viết 4 chữ * mỗi không có a.
- 3) Đi 10 thước là hai anh ấy gặp nhau ngay, vì sự thực hai anh ấy đang xây mặt lại nhau.
- 4) Em cân hai ký bột, rồi bỏ quả cân ra, em chia chỗ bột này làm hai gói, để hai bên đĩa cân, sao cho cân được thăng bằng.
- 5) Câu hỏi : « anh có ngủ không ? »
- 6) Tại vì một người có 2 cái kẹo để trong túi.
- 7) Phải chờ 60 tờ mời đến ngày 31 tháng 5 (vì tháng 4 chỉ có 30 ngày !)
- 8) Hôm kia, hôm qua, bữa nay, ngày mai, ngày mốt.
- 9) Bà Hạnh, chính là má của bé.
- 10) Chỉ cần cân điều thuốc trước khi ông hút và sau khi đã hút xong, lấy con số trước trừ cho con số sau.

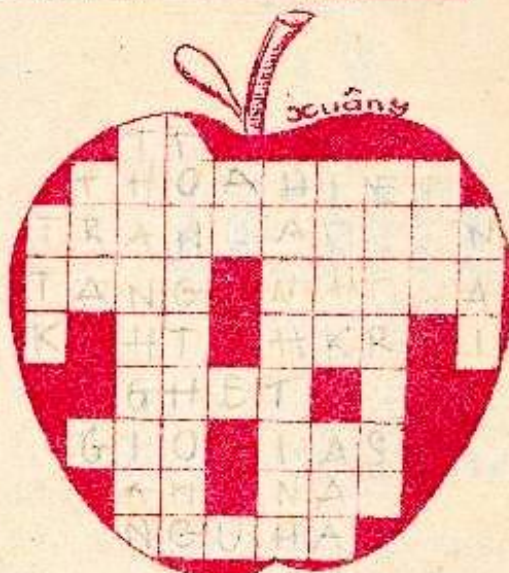
Ô CHỮ

TRÁI TÁO

TRẦN XUÂN Y
(Đà Nẵng)

(Xem trả lời trang 29)

1
2
3
4
5
6
7
8
9

A B C D E F G H I J K

DỌC :

- A— Người đầu tiên làm thủ tướng nước Việt Nam (v.t)
B— Đưa lại cái gì đã mượn — Rẽ.
C— Tên một sử giả có công dưới đời vua Tự Đức.
D— Đứng đầu một nước dân chủ.
E— Không lành — Ngại — Sợ.
G— Vì sao xoay quanh thái dương hay một định tinh.
H— Bắt đầu (V.N) — Ba A
I— Tên ngọn núi cao nhất hoàn cầu.
J— Hạ xuống (V.N).
K— Ép liểu .. hoa.

NGANG :

- 1— Tê tam thừa
2— Thỏa thuận và hòa hợp với nhau về một việc gì.
3— Tên một người V-N có dấu ức cách mạng.
4— Biếu — Tinh dễ tin người.
5— Ca — Hát tề — HKR — Gậy một.
6— Không thương — Mầu tự sau.
7— Khi không khi tạo thành... — Không đúng (v.n)
8— Cn — Chữ đi đôi với TAN
9— Tiếng chỉ người xưng với người trên mình : tỏ ý khiêm nhường.

Ô CHỮ THIÊN NGÀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

A
B
C
D
E
F
G
H

TUẦN NHỊ
(Tam Kỳ)

(Trả lời kỳ trước)

ĐỐ VUI

Trong một tỉnh kia, có hai nhóm người — một nhóm bao giờ cũng nói thực, nhóm kia luôn luôn nói dối.

Một hôm có một người khách lạ tới tỉnh và hỏi một người dân tỉnh rằng anh ta là Người Nói Thực hay Người Nói Dối. Người dân tỉnh trả lời nhưng người khách lạ nghe không

rõ. Hai người dân khác, A và B, có dịp nghe cuộc nói chuyện và được người khách lạ hỏi xem người dân tỉnh thứ nhất đã nói gì. A trả lời : « Hẳn nói hẳn là một Người Nói Thực. » B trả lời : « Hẳn nói hẳn là một Người Nói Dối. »

Bạn có thể phân biệt được trong hai người, A và B, ai là Người Nói Thực và ai là Người Nói Dối ?

(Kỳ sau trả lời)

ẢO THUẬT

LẤY ĐỒ TỪ CÁI ỐNG KHÔNG ĐÁY

Trình diễn : Bạn giơ lên trước khán giả hai cái ống rỗng không đáy. Chồng hai ống lên nhau, rồi thò tay vào rút ra. Khán giả ngạc nhiên biết bao khi thấy bạn lấy được từ hai cái ống rỗng ruột đó những vuông khăn xanh, đỏ... đủ màu sắc.

Sửa soạn :

— Hai ống tròn bằng thiếc mỏng chiều dài bằng nhau, nhưng đường kính to nhỏ hơn nhau để có thể cho cái nọ lọt vào cái kia.

— Vải vuông khăn xanh đỏ đủ màu.

— Một cái túi làm bằng lụa giống như những vuông khăn, trên có cái móc để có thể móc vào thành ống thiếc (xem hình 1). Cái túi này móc vào ống thiếc nhỏ và bên trong đựng sẵn những vuông khăn.

Xảo thuật :

— Bạn để hai ống thiếc nằm ngang trên mặt bàn. Trước tiên giơ ống thiếc lớn cho khán giả coi. Tất cả đều thấy rỗng ruột.

— Bạn úp ống thiếc lớn lên ống thiếc nhỏ, rồi rút ống thiếc nhỏ ra (theo chiều từ trên xuống dưới xem hình 2). Trong lúc này bạn đã khéo tay chuyển cái móc từ ống nhỏ sang ống lớn. Do đó khi rút ống nhỏ ra ngoài, giơ lên, khán giả lại thấy ống thứ hai rỗng ruột.

— Bạn chồng ống thứ nhất trở lại ống thứ hai. (theo chiều từ dưới lên trên để lừa cái túi vải trở về ống thứ hai, xem hình 3).

— Bây giờ cả hai ống đã chồng vào nhau, ở giữa là túi vải đựng các vuông khăn. Bạn chỉ cần rút các vuông khăn ra cho khán giả coi. Khi rút hết các vuông khăn, bạn rút luôn cả cái túi vải cho khán giả coi (che cái móc đi). Cuối cùng bạn lại giơ hai cái ống rỗng cho mọi người cùng thay. Một tràng pháo tay sẽ nổi lên và khán giả chắc chắn bực bội vì không biết bạn đã lừa họ bằng cách nào !

SỐ PI

Tiếp theo bài thơ bằng tiếng Pháp dùng để nhớ số Pi đăng trên báo Thiếu Nhi số 34. Hân xin cống hiến các bạn Thiếu nhi thân mến bài tiếng Việt sau đây mà Hân chép được trong báo Khoa Học số 24 xuất bản tháng 12 năm 1943.

Tác giả là ông Nguyễn bá Thái.

NGƯU LANG CHỨC NỮ

Cầu ô tuần ý cao-xa
3 1 4 1 5

Ngôn-giang lê phượng đạm-đà
9 2 6 5

bắc ngang.

3 5

Tung-bùng nghinh-đón cô-nương
8 9 7

Chàng-Ngưu vui tỏ nỗi thương-ai
9 3 2 5 8

trần.

4

Thường là truyện - khóc khó
6 2 6 4 3

cạn.
3

Hóa-thành mưa lũ miên-mạn
8 3 2 7

tháng-ngày.
9

BÙI TRỌNG HÂN
Gia Định

THÉO TAY LÀM LẤY MÁY ĐIỆN THOẠI

Chắc hẳn độc giả ít ai được một lần gọi điện thoại, đây các bạn hãy làm một điện thoại tốn ít vật dụng:

Vật dụng:

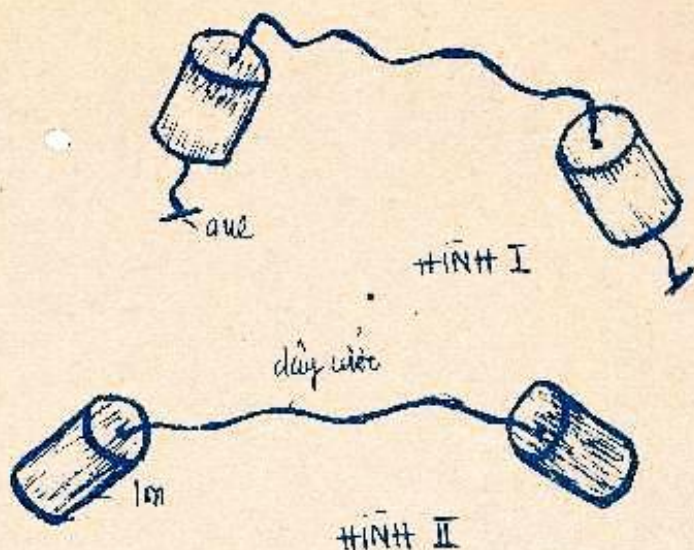
1 cây đinh, 2 ống lon, 1 que kem, 1 đoạn dây cước (hay dây thép).

Cách làm:

Bạn lấy cây đinh đục 2 lỗ ở lon, bạn cho dây cước xiên qua lỗ, lấy que kem bẻ làm đôi, lấy mỗi nửa buộc vào dây cước (xem hình 1).

Xong xuôi, bạn bảo người bạn của mình căng sợi dây ra bây giờ bạn có thể nói chuyện với người bạn qua dây.

Chúc các bạn thành công.

LUẬN VŨ
(Vũ Văn Luận)

Ba nền tảng của sự học là: Nhận xét nhiều, Từng trải nhiều, Học tập nhiều

CATHERALL

TRÒ CHƠI KHOA HỌC NAM CHÂM NHÂN TẠO

Với một cục pin và một ít vật liệu, các bạn có thể làm một nam châm để hút sắt vụn, đinh, kim v.v...

Vật liệu:

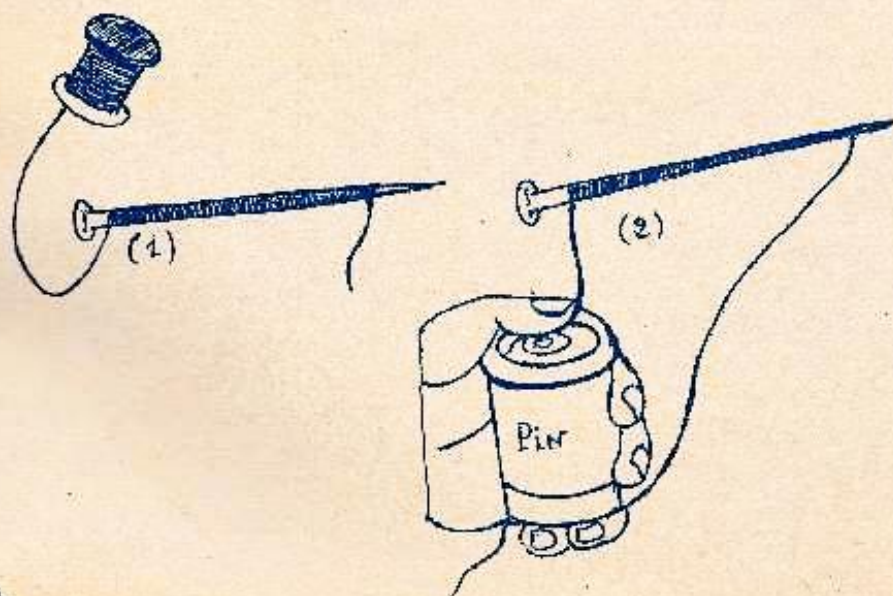
- 1) Một cục pin
- 2) Một cây đinh lớn cỡ 8 hay 10 phân
- 3) Một đoạn dây đồng có sơn đen bên ngoài để cách điện (các bạn

có thể mua trong các tiệm bán phụ tùng Radio).

Cách làm: Các bạn cuốn dây đồng vào cây đinh, phải cuốn từng vòng khít vào nhau nhưng đừng cho chồng lên nhau và để hở hai đầu đinh (H.1) xong chia hai đầu dây dài ra và ăn đầu dây đó vào hai cực của cục pin (H.2) Vậy là các bạn có một cái nam châm để hút sắt vụn v.v...

Chúc các bạn thành công.

VŨ VĂN HÒA
384 Trương Minh Giảng S.G

TRIỂN LÃM NỤ CƯỜI

MUỐI TRÍ CAO

Trong phiên tòa, bị can bị phạt 10 năm khổ sai vì bắn người chết trong lúc nóng giận. Người ta được biết bị can bị người khác đánh bật tai. Luật sư biện hộ biết cãi không được, nên bày mưu cho bị can, ông biết quan tòa là người nóng tính nên dận bị can như vậy. Khi tòa hỏi bị can có lời gì yêu cầu trước khi lĩnh án, bị can nói:

— Tôi xin quan tòa cho tôi đánh quan tòa.

Quan tòa nổi giận rút súng ra định bắn. Luật sư can lại nói:

— Thưa quan tòa chỗ nên nóng, tôi xin hỏi bị can đây mới nói chứ chưa đánh mà quan tòa đã giận, thử hỏi bị can đã bị đánh thì làm sao nhìn được. Phương chi bị can đã có tinh nóng.

Quan tòa chả biết nói sao bèn tha bổng.

VÕ VĂN SON

184 Hàng Vương — Đà Nẵng

KHÔNG THẤY MUỐI ĐỐT

Trong lớp, thầy giáo đang giảng bài về con muỗi thì nghe có tiếng nói chuyện ở cuối lớp. Thầy liền bước xuống đó. Thì ra trò Việt và trò Sinh nói chuyện với nhau.

Thầy hỏi Việt:

— Tại sao ta bị muỗi đốt?

Việt: — Ta bị muỗi đốt vì ngủ không có mùng.

— Được, ngồi xuống.

— Sinh, khi em ngủ không có mùng muỗi đốt không?

— Thưa thầy, vì khi ngủ ta nhắm mắt nên không thấy muỗi đốt. Cả lớp cười như vỡ chợ...

LÊ PHÁT TÂN

42-2 Lý Thường Kiệt, Phong Hiệp (Phong Dinh)

CHÚ EM

Tí hỏi má: Má ơi! sao con gọi chú Thành bằng chú, mà má cũng gọi bằng chú là làm sao hà má?

Má: Má gọi thế nghĩa là "chú em" đó con.

Tí: A vậy là chú Thành cũng em của con mà nhỉ, hà hà sướng quá chú Thành phải gọi mình bằng Anh và hết « là » mình nữa hà !...

Má Tí: ???

SAO LUNG LINH

LỜI TRẺ

Một hôm nọ, bố bảo Nhi:

— Nhi con rón học hành đề mai sau thành người.

Nhi: Vậy chờ mấy đũa không rón học mai sau thành gì vậy bố?

Bố: !!!???

LÊ HỮU THƯỜNG

Lớp 9 Trường học Thiệu Mân Đôn Dương, Tuyên Đức

KHÁCH QUÝ

Trong một tiệm hớt tóc, sau khi hớt xong người thợ bèn hỏi ông khách:

— Thưa ông, bây giờ ông còn muốn sửa đổi gì nữa không?

Ngẫm nghĩa một chút ông ông khách trả lời:

— Tôi muốn ông sửa lại tóc tôi dài thêm một tí nữa!

— ???

KÊ MAO CỐN 9P Hoàng Diệu (Bu Xuyên)

KHÔNG RẰNG

Thầy: Tèo động vật nào không rặng.

Tèo: Ông nội em ạ.

THI RỚT

Thầy: kẻ ngu thường đặt những câu hỏi mà kẻ thông thái không thể trả lời được.

Tèo: vì thế nhiều người trong bọn em thi rớt.

ĐƯỢC VIỆC

Người bán sách: sách này giúp cậu được nữa công việc.

Tèo: vậy tôi mua hai cuốn cho được việc hơn.

CÀ PHÊ

Bác sĩ: em đem chai thuốc này về nhà mỗi giờ uống 3 muỗng cà phê.

Tèo: em mất ngủ hôm rày mà

Bác sĩ cho uống những ba muỗng cà phê thì còn ngủ làm sao được nữa.

VÕ VĂN HÒA

386 Trường Minh Giảng S.G

CHO...

Trong một lớp học kia, đến giờ sửa toán hình học, một học sinh bị gọi lên bảng, nhưng thay vì lên bảng, cậu lại rụt rè hỏi giáo sư:

Trò: Thưa thầy có khi nào thầy cho ai cái gì mà thầy dùng áp lực để bắt buộc người đó phải lấy không?

Thầy:Ồ! không khi nào cả, họ không lấy thì thôi chứ.

Trò: dạ... thưa thầy...

Thầy: Sao? Em còn thắc mắc gì?

Trò: dạ... thưa thầy, em... không lấy những bài hình học thầy cho ạ.

Thầy: !!!...

VÕ HỮU CHANH

171113 Phú Thọ Quận 11

LẠNH NHẤT

Trong một lớp học thầy giáo đang nói về khí hậu. Ở Bắc cực thì lạnh nhất, bỗng thấy Tí đang mơ màng trong giấc mộng thì thầy gọi:

Thầy: Trò Tí ở đâu lạnh nhất.

Tí: (Ngơ ngác chợt nhớ tới mấy vì nước đá trong tủ lạnh nên nói). Dạ thưa thầy ở trong tủ lạnh thì lạnh nhất à !!!

Thầy: Giỏi, cho trò hai sợi dây thung.

Tí: Trời !!!

NGUYỄN HOÀNG HẢI

Lớp 9 Trường Thánh Tâm

119 Lê Văn Duyệt nối dài Chí Hòa S.g

LÝ KÊ MẠNH

— Sao mày đánh nó,

— Vì nó bảo tao đi dẹp ngược

— Mày ngó xuống chân xem có phải không?

— Phảichứ! tao đi cả hai chiếc cùng chân phải thì không phải sao được.

NGUYỄN ĐÌNH DIỄN

Đon Bosco Thủ Đức

SAU NÀY

Một ông bà tiên đi mua một cái áo mới về, giờ ra hỏi thằng con:

— Sao? Mày thấy thế nào?
— Con thấy không có đẹp...
— Dĩ nhiên rồi, vì mày nhìn mặt trái mà!

— Thì đâu có gì lạ? Vì sau này chính con phải mặc cái phía đó mà.

Lớp 10 B HỒ VĂN HẠNH
Hộp thư 11 trung học Lasan - Qui Nhơn
SAU SUẤT HÁT

Sau suất hát, một bà đứng đợi khi thấy kép chính đi ra liền tiến đến nói:

— Ông hát to và hay lắm! Ông giúp tôi một việc nhé!

Kép hát vui vẻ:

— Thưa bà, chúng tôi rất sẵn lòng...

— Ông gọi to hộ tôi cháu bé ở trong rạp ra về kẻo tiếng tôi nhỏ quá!

Kép hát ???

DƯƠNG NGHIỆP QUANG

SINH BA

Ông A gặp ông B, ông hỏi thăm:

— Bác gái ở cũ chưa bác? Trai hay gái? Ông B:

— Bác đừng hỏi nữa, nhà tôi sinh ba trong lúc có chửa nó cứ đọc một cuốn Ba Chàng ngự lâm pháo thủ.

Ông A tái mặt:

— Thôi chào bác, chết rồi, nhà tôi cũng đang chửa mà nó lại đọc cuốn A-li-Ba-ba và 40 tên cướp.

NGUYỄN THỊ THIÊN DUNG
30A Phan Đình Phùng G.D

BA TÊ

— Tí: Tao đố mày ba tê là gì?

— Tèo: để ợ. Ba tê là thịt bằm ăn bánh mì hoài đây.

— Tí: trệt, sai.

— Tèo: vậy chớ sao.

— Tí: Ba tê là số 3 và chữ từ đọc là Ba tê. Ế liêu, liêu mắc cỡ ế.

— Tèo: ???!!!

HỒNG NGHĨA

Kỳ này màu chuyện SAU NÀY của em Hồ Văn Hạnh được chấm nhất, em được tặng 1 cuốn *Điều Đản Muôn Thuở* và 1 cuốn *Tin Hiệus Khôn Cáp của Nhậi Tiên*.

GIÁC QUAN PHỈ THƯƠNG CỦA LOÀI VẬT

Khi muốn biết một vật gì, chúng ta có thể sờ mó, ngửi, trông nghe hoặc nếm để phân biệt. Còn loài vật trái lại không có đủ những yếu tố như ta, mặc dù nó có đầy đủ giác quan, nhưng ngoài sự trông và ngửi, chúng không thể nếm hay sờ mó mà dễ dàng phân biệt được.

Do đó, để bù đắp vào khoảng trống này, tạo hóa đã ban cho loài vật một giác quan đặc biệt, đó là khứu giác.

Khi muốn phân biệt bất cứ một vật gì, chúng phải ngửi, tức là phải đánh hơi mới biết được rõ ràng. Vì vậy cơ quan này đối với chúng vô cùng quan trọng và cần thiết.

Chúng ta đưa một miếng thịt trước con cạp, gấu hay chó sói mà bị kín lỗ mũi chúng lại thì không bao giờ chúng biết được vật gì. Trái lại, một con mồi dè ở xa chúng cũng ngửi thấy một cách hết sức dễ dàng.

Khi con ngựa sợ sệt, nó thường thở ra phì phò, đó chính là lúc mà nó thông lỗ mũi cho sạch để đánh hơi. Đến lúc đã ngửi biết rồi thì nó mới hết cơn lo sợ.

Con bò dù có trông thấy người ta đang giết đồng loại ngay trước mặt nó và cả những tiếng rống thảm thiết, nó cũng không hiểu gì cả. Nhưng nếu nó ngửi được máu bò rồi thì lập tức nó chân lại, da có thức dậy cách nào nó cũng không dám bước tới. Loài ngựa, trâu, dê cũng đều như thế.

Để chứng minh điều này, có một chuyện như sau: — Sáng nào bà Xả cũng ra sân tự tay vắt sữa bò. Một hôm bà ốm, chồng ra thay thế. Con bò cái thở ịch ịch và không ra sữa. Bà Xả bèn bảo chồng lấy chiếc áo và cái khăn vuông mà bà thường hay mặc vắn vào. Ông trở ra vắt và được như thường. Nhưng đến lúc vắt quá. Ông ta cởi bỏ áo ra, thế là con bò ngửi thấy hơi lạ lại ngắt lại, không ra sữa nữa.

Với con chó thì càng tinh khôn hơn. Lâm khi chủ đi xa mới về, nó tưởng khách lạ, sợ ra và sủa inh ỏi

như chực cắn. Đến lúc đánh hơi biết được chủ thì lại ve vẩy đuôi mừng. Khi đi kiếm ăn, nhất là ở những vùng nhiều đường xé, ngõ ngách, loài chó cũng biết rieu rieu vào mỗi góc đường một ít để lúc về nó có thể đánh mùi mà biết được đó chính là con đường mà nó đã qua.

Người bán thịt chó và cả những người giết chó đi đến đâu cũng thấy bày chó của ra mua. Người ta bảo rằng tại nó ghét người giết chó, nhưng thật ra không phải vì thế, mà chính vì nó đã đánh hơi thấy mùi máu chó từ trong người họ.

Nhất là những con chó săn tinh đến nỗi nó biết phân biệt con mồi đã chạy về hướng nào nữa và khi nó ngửi được mùi của người nào thì nó nhớ mãi, khó có thể quên được.

Loài chó tinh khôn như vậy, mà loài kèn kèn hầy còn tinh khôn hơn, nó bay tít trên cao và xa mãi hàng cây số mà khi có mùi nó ưa thích nó cũng đánh hơi một cách chính xác và tài tình.

Xem thế, khứu giác của giống thú thật mình mẫn và tinh diệu phi thường. Nhưng nếu đem chúng đề so với giống sâu bọ thì chúng vẫn hãy còn thua xa.

Con ong từ tổ nó có thể bay thẳng một mạch đến vườn hoa mà không cần phải tìm kiếm khó nhọc. Con rệp, con muỗi có thể ngửi thấy hơi người cách xa hàng trăm, hàng ngàn bước chân của chúng. Con ruồi có thể đánh hơi mùi tanh của cá, tôm hàng chục hàng trăm thước. Con sâu có thể chuyển đúng loại lá cây mà nó có thể ăn được dễ dàng.

Những phần nhỏ xông vào mũi ta đi thấy nhỏ lắm rồi, đến như những phần nhỏ mà đánh được vào khứu giác của loài sâu bọ thì lại còn nhỏ đến mực nào. Thật ta khó mà tưởng tượng được sự tinh diệu phi thường của chúng.

HUỖNH-ĐĂNG-KHOA

CÂY NHÂN SINH

Truyện cổ tích HOA TƯỚNG DUNG kể

Ngày xưa có một người đàn bà nghèo khổ góa chồng sống một mình với đứa con trai tên là Doan. Bà rất thương yêu nó vì chưa ai từng thấy một đứa nhỏ dễ thương hơn. Dù chưa được bảy tuổi, nó làm hết công việc trong nhà trong khi bà mẹ may áo để kể đó đi bán kiếm tiền nuôi cả hai mẹ con. Doan quét nhà, lau sàn, làm bếp, làm vườn, và khi nào hoàn tất những công việc này, nó vá áo quần, sửa giày dép hay đóng bàn ghế và mọi thứ nó có thể làm được. Ngôi nhà chỗ hai mẹ con ở thuộc về họ, dựng đơn độc một nơi. Đằng trước cửa sổ có một ngọn núi cao, thật cao chưa ai có thể leo lên tới đỉnh. Hơn nữa nó bị vây giữa một giòng thác, một bức tường cao và một cái vực không thể băng qua.

Hai mẹ con sống sung sướng và an phận. Nhưng một hôm bà mẹ nhuốm bệnh. Bà không quen ông thầy thuốc nào. Hơn nữa bà không có tiền để trả, thằng Doan không biết phải làm gì để chữa cho mẹ lành bệnh. Khi bà khát, nó đem nước cho bà uống. Nó không có gì khác để trao cho mẹ. Đêm ngày nó ở bên cạnh bà. Nó chỉ ăn một ít cơm nguội. Khi bà ngủ nó nhìn bà và khóc. Bệnh mỗi ngày mỗi tăng. Cuối cùng người đàn bà hấp hối. Bà không thể nói năng cũng không thể nuốt trôi được bất kỳ cái gì. Bà không còn nhận ra con bà. Doan quý gục thồn thức bên cạnh giường mẹ. Trong cơn tuyệt vọng, nó kêu lên:

— Ôi bà Tiên Phúc Hậu, đến giúp con, cứu mẹ con!

Nó vừa thốt nên những lời này, cánh cửa sổ mở ra nó thấy một bà ăn mặc đẹp đẽ bước vào. Bà dịu dàng hỏi nó:

— Con muốn xin ta điều gì? Con gọi ta, ta đến đây.

Doan vòng tay phục xuống dưới chân bà Tiên:

— Thưa bà, nếu bà là bà Tiên Phúc Hậu, xin bà hãy cứu mẹ con. Mẹ con sắp chết để con lại một mình trên cõi đời này.

Bà tiên hiền từ nhìn Doan. Doan, không nói gì, bà tiên lui gần người đàn bà nghèo khổ, nghiêng mình xem

xét chăm chú, phả hơi thở trên mặt và nói:

— Ta không đủ quyền phép để chữa lành mẹ con. Mẹ con lành bệnh hay không là tùy ở con, nếu con có đủ can đảm làm cuộc hành trình mà ta sẽ chỉ cho.

— Xin bà cứ nói. Để cứu mẹ con, không có gì là con không làm. Bà tiên nói:

— Con phải đi kiếm «cây nhân sinh» mọc trên đỉnh núi mà con thấy từ cửa sổ này. Khi con có được cây đó, con sẽ vắt nước vào miệng mẹ con, mẹ con sẽ sống lại ngay.

— Thưa bà con sẽ đi ngay, nhưng ai sẽ săn sóc mẹ con khi con vắng mặt? Hơn nữa mẹ con sẽ chết trước khi con trở về.

— Con cứ yên tâm. Nếu con đi kiếm cây nhân sinh, mẹ con sẽ không cần gì hết cho đến khi con trở về, và mẹ con sẽ ở trong tình trạng như con thấy hiện thời. Nhưng con sẽ trải qua nhiều nguy hiểm, con sẽ chịu đựng nhiều nhọc nhằn trước khi có được cây đó. Con phải thật can đảm và kiên chí mới đem cây đó về được.

— Thưa bà con không sợ thiếu can đảm và kiên chí, chỉ cần bà cho con biết làm sao nhận ra cây đó giữa bao nhiêu giống cây khác mọc ở trên núi.

— Chứng con lên đến đỉnh, con hãy gọi ông y sĩ có phận sự giữ cây đó. Con sẽ bảo ta đã đợi con lên, ông ta sẽ trao cho con một nhánh.

Doan cảm ơn bà tiên, từ là mẹ, bỏ vào túi một ít thực phẩm, rồi ra khỏi nhà sau khi đã lễ phép chào bà tiên.

Bà tiên mỉm cười nhìn thằng nhỏ bảy tuổi ra đi một mình để vượt một quả núi hiểm nghèo mà tất cả những ai muốn lên tới đỉnh đều phải bỏ xác dọc đường.

Doan quả quyết tiến tới núi, nó ở xa hơn là Doan tưởng. Thay vì thấy chỉ cần đi khoảng nửa giờ, Doan phải đi suốt ngày mới tới chân núi.

Đi khoảng một phần ba đoạn đường, Doan thấy một con quạ bị mắc chân trong một cái bẫy một đứa nhỏ đã gài sẵn. Con quạ tìm cách thoát khỏi cái bẫy đang làm cho nó đau đớn nhưng chỉ hoài công. Doan chạy lại cắt sợi dây giữ cánh quạ, giải thoát cho quạ. Quạ cất cánh bay đi sau khi nói với Doan:

— Cảm ơn cậu Doan nhiều lắm. Tôi sẽ trả ơn cậu!

Doan ngạc nhiên nghe quạ nói nhưng nó vẫn tiếp tục đi.

Một lúc sau, trong khi Doan ngồi nghỉ chân trong bụi rậm và ăn đồ ăn đem theo, Doan thấy một con gà trống bị một con cáo đuổi và sắp bị vồ mặc dù chạy trốn chết. Con gà chạy qua gần ngay bên Doan, Doan khéo léo chụp lấy nó kéo lại gần đầu vào trong áo con cáo không thấy. Con cáo tiếp tục chạy tưởng con gà đã bay đi đâu xa. Doan không nhúc nhích cho đến khi con cáo đã chạy mất dạng. Chứng đó Doan mới thả gà ra. Gà nói với Doan:

— Cảm ơn cậu Doan nhiều lắm. Tôi sẽ trả ơn cậu!

Doan nghỉ ngơi rồi đứng dậy tiếp tục con đường.

Đi được một quãng quá xa, Doan thấy một con nhái sắp bị một con rắn ăn thịt.

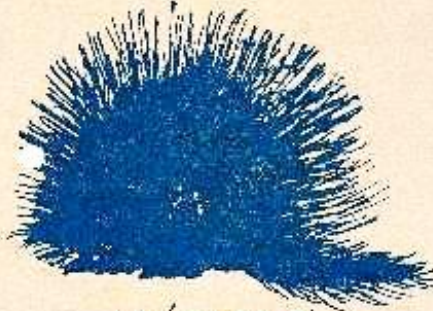
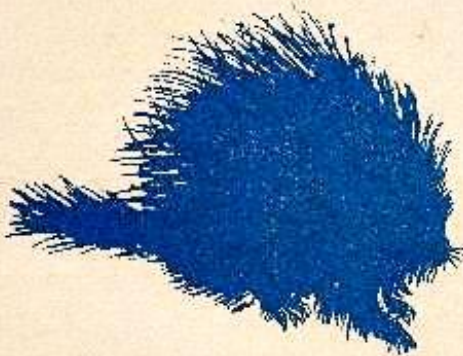
Con nhái run rẩy và không nhúc nhích, tê liệt vì quá sợ. Con rắn nhanh nhẹn tiến đến, miệng há to. Doan nhặt lấy một hòn đá quăng vào trong miệng rắn đúng lúc rắn sắp dớp con nhái. Hòn đá lọt vào họng rắn làm rắn ngộp thở. Con nhái nhảy ra xa, nói với Doan:

(còn nữa)

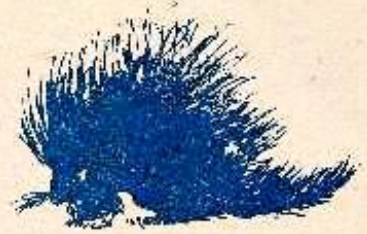
TÌM HIỂU LOÀI NHÍM

Tác giả : Alan Devoe

Phỏng dịch : ĐẶNG HOÀNG

Nhím thú thú

Nhím dơi thú thú

Nhím là một con vật vô hại thuộc loại gặm nhấm, mập mạp chuyên sống trong rừng. Thân hình nó, suốt từ đầu tới đuôi dài cỡ năm sáu mươi phân, được bao phủ một lớp lông dày đặc, dài, tròn nhưng rỗng, khá cứng, nhọn như đầu kim và sắc như lưỡi câu. Mỗi khi nhím đi chuyển, những lông đó chia ra tua tủa chẳng khác gì bó tên.

Đối với loài nhím, bộ lông này rất hữu ích. Thật vậy, nếu chẳng may có lần xuống nước, lông của nó sẽ tự động hút không khí vào đây áp ngay, nhờ vậy nhím ta nổi lên bềnh bệ như nút chai. Trong trường hợp bị rớt từ trên cao, lớp lông sẽ đỡ cho nhím khỏi đau. Đặc biệt khi kẻ thù cứ cố tìm cách lại gần, nhím ta chỉ vẫy đuôi một cái là lập tức bắn ra chừng hai mươi chiếc lông vào đối phương. Vì thế, hầu như bất cứ con vật nào thấy nhím cũng phải bỏ chạy. Người ta đã từng bắt gặp cáo, chồn, mèo rừng, gấu và ngay cả sư tử chết vì lông nhím.

Thoạt đầu, ngay khi kẻ thù mon men tới gần, nhím ta tìm cách dọa dẫm, xua đuổi trước đã. Nếu không xong, nhím mới chúi đầu xuống một thân cây nào gần đó để che mặt mũi, rồi co dúm các chân sát lại với nhau và ép mình xuống đất với mục đích che dấu bụng là phần yếu điểm. Đoạn nhím dựng

đứng các lông trên thân mình lên trông chẳng khác gì đám rìu tre, đồng thời quật quật đuôi sang hai bên. Dịch thù nào kiết điều chỉ cần thấy vậy là phải bỏ chạy cho nhanh. Nếu người hay chó săn hoặc chồn cáo bướng bỉnh không rút lui, nhím sẽ ra tay, vì nó luôn luôn sẵn sàng chiến đấu. Nhím phải nuôi sống bụng, quay lưng về phía kẻ thù rồi rùng mình một cái: Hàng chục chiếc lông văng ra tứ phía. Thường thường trong cuộc chiến bảo vệ mạng sống, nhím vẫn thắng trận. Ngay sau đó, nó bình tĩnh trở lại gốc cây gần nhất rồi tiếp tục gặm lớp vỏ với điệu bộ bình hòa như không có gì xảy ra cả.

Trung bình một con nhím mang tới ba chục ngàn sợi lông, nên khi bắt buộc phải hy sinh, nó không ngần ngại vứt đi dăm ba chiếc, vì chỉ trong một vài tháng, những lông khác lại mọc ra ngay. Với mười chiếc lông đủ để đánh đuổi một con cáo hoặc hai chục chiếc khác là mèo rừng phải đầu đuôi bỏ chạy.

Nhờ có vũ khí sắc bén này để tự vệ nhím ta rất lười biếng. Nhiều khi nó đứng ở một chỗ suốt ngày nếu gặp được vỏ cây thích khẩu, và chỉ ăn những phần nào với tới thôi. Nhím hay làm tổ trên những chạc cây ừng ỹ, và kiếm ăn vào ban đêm.

Nhím tỏ ra rất khéo léo mặc dù nó phải vất vả lắm mới kiếm ra mầm hay lá non để ăn. Trước hết, nhím vít các cành cây thừa chọt sát lại với nhau rồi leo lên, đồng thời dùng chân khều hoặc kéo các nhánh nhỏ về phía mình nghĩa là kéo đám lá non, ngon ngọt vào vừa tầm mõm để ăn. Nhờ đó, nhím ta được một bữa no nê. Ngoài ra, nhím còn hay đào, bởi đất đi tìm các rễ cây ưa thích. Những rễ cây này thường có tính cách được tính nên người Trung Hoa dùng bao tử nhím để chữa bệnh.

Đặc biệt nhất là nhím rất khoái chất mỡ. Đêm tối, nó lăn vào các căn trại gần rừng để kiếm muối. Nếu bạn vô tình bỏ quên chút ít bơ trong cái bát bằng gỗ, nhím ta không những vét hết bơ mà còn gặm luôn cả bát nữa, vì nó thích chất mỡ trong gỗ vô cùng. Đôi khi nhím cũng tìm tới những tập lều lụp xụp trong rừng và ăn những thối cốt mìn mà người ta chưa kịp dùng là đã no một bữa tối.

Nhím có tiếng nói riêng bao gồm những âm thanh hỗn tạp: rừ rừ, khụt khịt hay chút chir như chuột. Cũng có lúc nhím kêu những tiếng oa oa như trẻ sơ sinh khóc vậy.

Nhím chỉ sống từ mười tới mười hai năm mà thôi.

VƯỜN HỒNG

Thư của em X. Gia Định

... Em với Y là bạn thân, gần đây em được bầu làm trưởng lớp. Từ đó, Y ít nói chuyện với em vì mặc cảm thua kém. Sau đó em có chuyện xích mích nhỏ với Y. Y có vẻ giận, nhưng vẫn nói chuyện vui vẻ.

Giờ ra chơi hôm thứ ba vừa qua, em và Y giận với nhau. Y lấy đá lau hàng in vào mặt em. Em nổi giận tát lại. Y nhìn em nói:

— Tao giận một chút mà mày làm vậy đó hả.

Em cũng sợ:

— Mày giận! Giận kiểu gì kỳ cục vậy?

Y bỏ đi và viết thư cho em rằng yêu cầu em từ nay gặp mặt đừng nói gì đáng giận. Nếu 1 trong 2 đưa sai lời sẽ chết vì bom đạn. Cuối thư Y buồn gọn: Cảm ơn mày trước.

Chị ơi: Em biết làm sao để hàn gắn lại tình bạn giữa em và Y bây giờ. Em rất thông cảm và thương Y.

Trả lời:

Thư em khiến chị thật cảm động. Vào thời buổi này, cái tình bạn trong sáng của em rất đáng làm gương cho biết bao người. Tình bạn luôn luôn cao quý. Bạn cũ như rượu lâu năm, người xưa đã nói thế, vì bạn càng chơi với nhau lâu càng hiểu nhau và cảm thông nhau. Trong truyện cổ nước ta, đã có biết bao gương về tình bạn mà chị chắc em đã đọc.

Chị biết em rất thương Y, em đang rất bối rối thấy tình bạn siết mẽ cho nên chị phải trả lời gap để an ủi em phần nào.

Trước hết, chị thấy em có 1 phần lỗi. Hai em đã thương nhau như vậy tất nhiên là bạn rất thân rồi. Vậy sao từ khi được bầu làm trưởng lớp thì bạn bắt đầu xa cách vì mặc cảm. Chơi thân với bạn mà còn để bạn bị mặc cảm là ta vụng xử rồi đó em. Đáng lẽ sự em làm trưởng lớp mà vui thì bạn em cũng phải cùng chung niềm vui đó cơ chứ. Chị e rằng em có 1 vài hành động vô tình nhưng bạn suy diễn thêm ra rồi thành mặc cảm chẳng. Em cũng nên thông cảm vì luôn luôn người ở vị trí kém cũng

đễ tủi thân, nếu không có một tâm hồn thật khoáng đạt.

Y giận em như vậy có lẽ cũng hơi quá, nhưng em trả đũa thì nặng em à. Em tội nghiệp Y là phải làm. Vào hoàn cảnh ấy, Y đã rất đau lòng mà viết lá thư đó, em à. Đây cũng là một phản ứng tiêu cực mà thôi. Bây giờ chị đề nghị thế này. Nếu em vì thương Y mà buồn khổ như vậy thì chắc Y cũng đang buồn khổ không kém em đâu. Em viết mấy chữ xin lỗi Y đi (Cố nhiều khi mình phải, mà vị tình vẫn cứ nên xin lỗi). Chị

tin rằng Y sẽ ôm lấy em mà khóc, và 2 em sẽ hết giận nhau. Còn về vụ thể thốt thì em đừng lo. Thuở nay mỗi ngày có vài trăm ngàn người rề khắp nơi, mà chẳng ai làm sao đâu. Nếu tin rằng có thần thánh để bắt những người thể phải lãnh hậu quả thì cũng phải tin số mạng, nếu số chưa chết mà chỉ vì giận nhau thể bầy mà chết được thì có khác gì người đời xử tử một người chỉ mắc có cái tội chạy xe sai luật đi đường hay sao. Và lại, tâm động qui thần triu lòng em yêu thương bạn như thế thì qui thần cũng phải ủng hộ. sao lại phạt các em được.

Chị ước mong hai em đã hết giận nhau rồi. Còn nếu chưa hết giận thì chị thiết tha mong Y đọc bài này, nghĩ tới tình bạn và nỗi buồn của X mà hết giận X, và hai em lại thân với nhau như xưa, hơn xưa.

Cuối cùng, chị xin lỗi đã đổi cá tên hai em vì chị sợ rủi chị vụng về lại làm Y giận X thêm thì chị sẽ ân hận xiết bao.

Chị Đ P.K.

GIẬN HỜN TUỔI NHỎ

Hôm qua đi học về
Mây buồn sâu lẽ thế
Em đếm từng chiếc lá
Dọc theo con đường về

Thế rồi em giận Nguyễn
Trách con bé « vô duyên »
Tan học về chẳng đợi
Đề em mãi ưu phiền

Càng nghĩ, càng giận ghê
Bạn bè... hết chỗ chê!
Con người... sao dễ ghét!
Còn liếc xéo cười hệt.

Em lặng im không nói
Mặc cho Nguyễn làm quen
Cười duyên làm gì nữa?
Em ư? Em... chả thêm!

Em đi, Nguyễn theo sau
Em mặc, chẳng hỏi chào
Nguyễn gọi, em ập ứng
Chợt thấy... thương làm sao!

Tự dùng em hết giận
Nhìn Nguyễn cười làm quen
Nguyễn đưa em qua màn
cho hồ... Thôi! huế nhện!

Hôm nay trên đường về
Mây hết buồn lê thê
Nắng hồng đang rêu gọi
Từng cơn gió lạnh về

Lá rơi nhẹ bên đường
Hoa huế ngát mùi hương
Em cùng Nguyễn vui sướng
Reo cười trong niềm thương.

LINH THUY CHÂU
(Thi Văn Lạc Hồng)

Các bạn có đồng ý rằng :

— An mặc gọn gàng giản dị đâu phải là mặc mini jupe ngắn ngắn rồi bảo gọn gàng. Đi đường mọi người quay nhìn kỷ quá.

— Có hẹn trước đi chơi với bạn đừng bắt bạn chờ úi áo, chải đầu cả tiếng đồng hồ. Như vậy làm bạn buồn vì nghĩ rằng mình không nghĩ đến cái hẹn của bạn.

— Viết thư không nên viết chữ tắt như : v/d (vấn đề) ; đ/v (đối với) ... Nhất là đừng viết tắt chữ không như thế này o, trông giống giáo sư cho hột vịt làm người đọc thư buồn, vì người viết không kính trọng họ.

— Gởi bài đến các báo đừng viết sau lưng tấm giấy lịch, giấy bị rách lể, giấy trong sổ sách kẻ toán hoặc mảnh giấy bị xé phần nửa coi không có lịch sự chút nào hết.

— Chơi với bạn lỡ xích mích giận nhau xin đừng đi nói xấu bạn, vì mãi mãi hòa nhau nhòa mặt nhau ngược lại.

— Gặp bạn đi xe đạp đừng bao giờ hỏi tại sao bạn không mua xe Honda đi cho khỏe... sẽ làm bạn buồn và có mặc cảm đó.

ĐĂNG VƯƠNG

TAY NGỌC BÊN BẾP HỒNG

Chè bắp

Đang mùa bắp, các em nấu món chè bắp mời ba má ăn cho mát nhé. Chè bắp có nhiều cách nấu, nhưng chỉ chỉ cách giản dị nghe các em.

Vật liệu :

200 gr đường cát trắng (hoặc ngà cũng được)

3 ly nước (ly trung bình mỗi ly cỡ 250 cc.)

10 trái bắp còn non.

1 gói bột vani (độ bằng đầu tăm)

Cách làm :

Em sẽ hột bắp riêng ra cho vào cối giã kỹ, đổ nước vô bóp nhẹ rồi lấy cái rổ vo gạo mà lượt, xác bắp bỏ đi. Xong em bỏ đường vô khuấy tan rồi lượt lại cho sạch bụi ở đường, bắc lên bếp để nhỏ lửa, vừa nấu vừa khuấy nhẹ tay kéo khét. Sôi chừng 5 phút thì được. Bắc ra để cho bớt hơi, em bỏ bột va ni (vanille) vô cho thơm. Nếu không bỏ va ni thì chè cũng thơm mùi bắp, thanh lắm em ạ.

Chú ý : Bất-cứ nấu chè gì khi cho bột thơm va ni các em cũng phải chờ cho bớt hơi đã, vì lúc mới bắc xuống hơi đang tỏa ngùn ngụt, ừ, cho hột va-ni vô, mùi thơm sẽ theo hơi mà bay đi luôn các em à.

TAY NGỌC BẾP HỒNG

(Y nghĩ khi đọc bài của rang muối của chị Đ.P.K)

Em đến ngồi cạnh mẹ
Thỏ thẻ báo nhỏ rằng
Mẹ thích ăn của rang ?
Chủ nhật con làm nhé.

Im tự như sẽ cố
(Thật ra... em chẳng rành
Mời học của chị Khanh
Chờ ngày tem thi thố)

Ồ! cố gì đâu khó
Cứ làm theo ý lời
Chắc dễ như... đi chơi
Ừ... chắc là... thế đó.

Chưa chi em đã nghĩ
Khi làm xong thức ăn
Tự nhóc sẽ phục lẫn
Ba gặt gủ vừa ư.

TRẦN LINH NGÀ

DÙNG RẮN THAY CHO VÒNG CỎ

Trong những ngày đại hội, các thiếu nữ thuộc đảo Amazone đã đeo quanh cổ của mình những con rắn thay cho đồ trang sức. Rắn càng dài màu sắc càng rực rỡ, các cô càng cảm thấy sắc đẹp của mình được làm nổi hơn lên!

bướm trong vườn

TUỔI MƯỜI BA

Em mười ba, tuổi còn vương ngà
ngọc
Bao vui buồn thời tiểu học ngu ngơ
Em mười ba, mắt chẳng vương sợi
mờ
Trong tim nhỏ ngày thơ chưa vội
tắt
Tuổi thơ ấy em hoài hoài chịu chất
Đề những hôm, chân bước nhỏ trên
đường
Nhật lá vàng không chút mộng mơ
vương
Nhìn mưa xám không buồn, không
suy nghĩ
Em mười ba không đọng buồn trong
ý
Thề đánh chuyền vẫn giữ ở cặp yêu
Trái me chua (vẫn ăn vụng thật
nhiều)
Những li lắc vẫn thêu thùa trong
dáng
Em, em đó trái xanh trong vườn
vàng
Là chim non trong nắng lều lờ ca
Là mây hồng trôi khắp nẻo đường
xa
Là trăng sáng chan hòa trên nhân
thế
Em mười ba, hồn còn in đậm kẻ
Nét ngu ngơ của ngày bé vui tươi
Em mười ba, xin hãy giữ ngàn đời
Tuổi thơ đó, làm hành trang ngày
tháng.

TÊ HÁT NGUYỆT THI
(Đà Nẵng)

thiên nhĩ/18

GIÒNG SÔNG THƠ

(Kính Tặng cô Cao Thị Hồng Tiến)

Sông uốn khúc trườn mình qua xóm
nhỏ
Chia xóm thành hai phía bên, này,
kia
Dọc ven bờ trúc mọc lá xanh rì
Sôi lung linh bóng bình trên sông
nước
Những trưa hạ nắng chói và oi bức
Em trầm mình dưới dòng nước mát
trong
Tưởng như mình nằm trong cánh
tay sông
Sông ôm ấp thân hình em bé nhỏ
Khi chiều xuống ngồi trên bờ em
ngó
Sông mơ màng nước chiều nắng
hoàng hôn
Sông lung linh in mây trắng về ngàn
In bóng em và vài con cò trắng
Có những đêm trăng về soi sông
vắng
Nước im lìm soi chú cuội gốc đa
Sông nhìn trăng, trăng nhìn nước,
nhìn bờ
Em nhìn, tưởng giòng sông như
bằng bạc
Em yêu lắm giòng sông qua xóm nhỏ
Em trầm mình để sông ấp ủ em
Bắt lá trúc em thả xuống làm thuyền
Chờ tình em đi khắp giòng sông nhỏ
Em yêu lắm giòng sông « thơ » bé
nhỏ
Yêu xóm làng, yêu dãy trúc cong
cong
Em yêu trường sọ nước cách xa
sông
Yêu lịch sử nước Việt em bất khuất.

VIỄN SA

(b.n.: Mây Mưa Đông)

Hậu Nghĩa

THƠ NGÂY

(Thân tặng Ngọc Sinh. T.D.K)

Bước học trò rộn rã
Gót chân son đầu dây
Rồi thẹn thùng dấu mặt
Xa xa thôi bàn tay
Ôi thế giới mộng mơ
Vào trong vùng tuổi nhỏ
Thơ ngây mất trong xanh
Tuổi học trò thơ thơ
Mỗi mười sáu thắm tươi
Cùng nụ cười vui vẻ.
Thơ ngây nhiều ngây thơ
Ngà ngọc về trời đây.

KIM GIAO

MƯA ÂM THANH

(Cho cô bé Rong lá ngọc)

Bàn tay năm ngón dịu hiền
Nhẹ nhàng ve vuốt êm êm cung đàn
Tiếng đàn réo rắt tình tang
Em về dạo khúc thanh thanh mây mưa
Nhạc reo từ phiến mây thưa
Về trên ngàn lá se sua ngón dài
Mênh mang muôn điệu khoan thai
Em về nghe lại ngàn mây reo buồn
Chim khuyển đặt bước trên sương
Lá hoa hể nở từ muôn sáng hồng
Đàn lên vạn nẻo tình không
Em đem mưa nhạc giảng hồng không
gian
Tay ngà dạo phím tơ vàng
Xanh mờ hồn nhỏ trên ngàn giọt mưa
Em về đón ánh mây thưa
Qua khe tay hồ mấy mùa âm thanh

CA DAO
(b.n. Hoa Tiên)

CHIỀU CẨM

(Cho những chiều quê Mẹ)

Tan học em về bước lối xưa
Hàng cây nghiêng ngả gió dong đưa
Nắng nhẹ hồn lên làn tóc rối
Da trời xanh thắm. . . ánh mây thưa
Áo trắng bay bay buổi chiều về
Trầu bỏ thông thả bước trên đê
Sáo diều vi vút lưng chừng gió
Ơi đẹp làm sao buổi chiều quê
Em ngắm mây trời dệt văn thơ
Nắng tỏa chiều quê khói xa mờ
Thoang thoang tiếng tiêu buồn dịu
vội
Cho tròn vòng tay tuổi đại khờ
Nắng vàng chẹt tắt cuối cô thôn
Trà lại nơi đây bóng hoàng hôn
Chiều buồn em thấy hoài quê cũ
Em cúi đi nhanh, bước dập dồn

TRẦN THANH UYÊN
I.H. Hoàng Diệu Ba Xuyên

MÙA PHƯỢNG

Khi hoa phượng bắt đầu đơm nụ
Tiếng ve sầu rộn rã khắp nơi
Mai đây niên học đã hết rồi
Xiết tay cho ấm tình bằng hữu
Run run tay nhặt cánh phượng vì
Ép giữa hai trang giấy học trò
Lâu lâu dờ lại trang sách cũ
Để nhớ tình thân cách biệt rồi

NGUYỄN THỊ THANH THẢO

CUỘC

THI

SÁNG TÁC

TÌNH THƯƠNG và GIA ĐÌNH

Đồng hồ thông thả gõ lên mười
hai tiếng !

— Ô ! Mười hai giờ khuya rồi
sao ? ! ! !

Tôi nằm trần trọc không sao ngủ
được, những hình ảnh ma quái cứ
nhảy múa trước mắt tôi. Bỗng
nhiên... một ý nghĩ chợt vang lên
trong tiềm thức, và hình ảnh một
mái gia đình hiện lên trong trí óc tôi.
Tôi lầm bầm : « Ô ! một mái gia
đình ! sung sướng quá ! hạnh phúc
thay cho những ai được sống trong
một mái gia đình ấm cúng... và tôi
liền nghĩ đến gia đình tôi.

Trong gia đình tôi chỉ còn lại
năm người thân yêu nhất đó là : Bà
ngoại tôi, cha mẹ tôi, chị và em trai
tôi. Lối đầu tiên khi nói về gia đình
tôi dành trọn vẹn cho ngoại tôi,
người mà tôi yêu kính. Ngoại tôi
năm nay đã ngoài lục tuần, nhưng
trông bà vẫn còn khỏe mạnh, với
gương mặt hồng hào nhăn nheo,
cũng với đầu tóc bạc trắng chứng tỏ
bà là người hiền hậu và thương yêu
cháu. Tôi còn nhớ rõ khi ở quê nhà,
vi công việc làm ăn nên cha mẹ tôi
đã gởi tôi cho bà nuôi nấng khi tôi
vừa lên năm tuổi. Tôi sống nơi đây
và được hưởng trọn vẹn những niềm
vui thú của trẻ thơ. Bà rất thương
yêu tôi, lo cho tôi từng miếng ăn
giấc ngủ, và những khi tôi sơ mũi,
ám đầu bà đã chăm sóc tôi không
ngại thức khuya dậy sớm, chỉ mong
sao tôi được lành bình để chạy nhảy
vui đùa. Và rồi... đến năm mười tuổi,
cha mẹ tôi trở về và dẫn vào Saigon
chung sống. Ngày tôi ra đi... Ôi !
thật buồn... Năm năm trời sống nơi
quê nhà tôi đã hưởng tất cả tình

thương bà dành cho tôi, giờ ra đi
lòng tôi thật buồn và tôi đã khóc
dối ở lại, nhưng bà đã an ủi, dỗ
dành bảo tôi hãy đi theo cha mẹ.
Khi xe chuyển bánh tôi còn quay
lại nhìn bà lần cuối, bà đưa tay vẫy
tôi mà nước mắt tuôn trào. Hình
ảnh đó không bao giờ tôi quên
được. Giờ đây, vì loạn lạc bà đã
rời bỏ quê nhà vào sống với cha
mẹ tôi, tôi nguyện với lòng là sẽ
làm bất cứ điều gì để bà được vui
vẻ, sống sung sướng lúc tuổi xế chiều
hầu bao đáp phần nào công ơn
dưỡng dục lúc ấu thơ. Và... lời thứ
hai khi nói về gia đình tôi dành trọn
vẹn cho cha tôi, người mà tôi thương
kính. Cha tôi năm nay đã ngoài ngũ
tuần, ngày ngày cần cù làm việc nuôi
chúng tôi ăn học không quản ngại
gian lao, vì thế nên cha tôi với gương
mặt gầy ốm, hai mắt sâu cùng với
đầu tóc hoa râm, chứng tỏ ông là con
người nhẩn nại và thương yêu, lo
lắng cho con rất mực. Ngoài thì giờ
làm việc, cha tôi còn đưa đón tôi
đi học. Những buổi trưa trời nắng
gay gắt, với chiếc xe gắn máy đã cũ
cha tôi đưa tôi đi học và những buổi
chiều mưa tầm tã thì cha tôi đã đợi
ngoài cổng trường để đón tôi. Những
hình ảnh đó đã ghi sâu vào tâm trí
tôi và lòng tôi dâng lên niềm thương
mến rạt rào. Lời thứ ba khi nói về
gia đình tôi dành trọn vẹn cho mẹ
tôi, người mà tôi yêu quý nhất. Mẹ
tôi năm nay tuổi đã ngoài bốn mươi,
vì cuộc sống chật vật vì đồng lương
cố định của cha tôi gia đình tôi
không đủ sống giữa thời gạo châu
củ quế. Cho nên, bà đã đi buôn bán
táo tợn, dầm sương, dãi nắng để
phụ giúp cho gia đình khỏi cơn
túng quẫn. Vì thế cho nên với gương
mặt hiền lành pha lẫn nét phong
sương với mái tóc còn đen nhánh,
bà đã chứng tỏ là một người mẹ
hiền đáng kính. Ngoài ra khi có thì
giờ rảnh rỗi bà dành tất cả để săn sóc
chúng tôi. Lo cho tôi từng miếng ăn
giấc ngủ và khi tôi đau ốm, bà thức
khuya dậy sớm, lo thuốc, lo men
cầu mong cho tôi sớm bình phục.
Và kể như ngày hôm đó bà dẹp hết
gánh gồng ở nhà săn sóc cho tôi. Ôi !
lòng mẹ thật bao la.

Cha mẹ ơi ! cha mẹ đã vì con mà
gian khổ, vì con mà cha mẹ không
ngại nắng mưa lo cho con ăn học,
công ơn ấy biết bao giờ con đền đáp
được ! Thôi ! thế thì con nguyện hết
lòng kính mến và bất cứ điều gì để
cha mẹ được vui lòng sau những
giờ làm việc vất vả, gian lao.

Lời thứ tư khi nói về gia đình
tôi dành cho chị tôi người mà tôi
thương mến. Chị tôi năm nay vừa
mười tám tuổi, chị đã tỏ ra là một
người chị hiền đáng mến. Ngày ngày
phụ giúp gia đình, thay thế mẹ tôi
chăm sóc chúng tôi khi bà bận rộn,
chị làm việc quần quật suốt ngày
mà miệng luôn tươi cười không nề
khó nhọc. Tôi rất buồn và hối hận,
vì có lần tôi đã làm chị ấy buồn giận,
chỉ vì sự ngổ ngáo của tôi.

Thôi ! Chị ơi... em biết chị không
trách gì đứa em còn nhỏ dại, từ nay
em luôn luôn tỏ ra là đứa em ngoan,
hiền để xứng đáng với tình thương
của chị đã dành cho em.

Lời thứ năm khi nói về gia đình
tôi dành cho thành em trai tôi. Nó
năm nay vừa lên mười tuổi, với tính
tình hồn nhiên, nó đã mang lại cho
gia đình một bầu không khí vui tươi
êm ấm. Nhưng cũng có khi nó làm
cho cha mẹ tôi bức mình vì sự phá
phách của nó. Em ơi ! Cha mẹ mình
đã khổ cực đi làm nuôi chúng ta ăn
học, em hãy để cho cha mẹ được yên
vui, thoải mái trong bầu không khí
êm ấm của gia đình sau những giờ
làm việc khổ cực nghe em !

Lời cuối cùng khi nói về gia đình
tôi xin dành cho tôi. Một đứa trẻ
may mắn sinh sống trong một gia đình
êm ấm, được sự thương yêu của
ông bà, cha mẹ và sự quý mến của
chị em. Giờ đây, tôi không mong
ước gì hơn là nguyện cầu cho đất
nước thanh bình, mọi người đều an
lạc để tôi được hưởng trọn vẹn
những tình thương còn sót lại !...

NHẤT CAO TÂM

Trả lời CÂU ĐỐ.

(trả lời trang 29)

- 1— Đồi mồi kiếng
- 2— Cái điều sáo
- 3— Con ruồi

BAI LUẬN HAY NHẤT LỚP

Trưởng : Phú Vĩnh

Lớp : 7B

Tên : Nguyễn Văn Cà Lơ

Điểm : 14/20

Lời phê : Bài khá, diễn đạt khéo
nhận xét tế nhị

Đề : Tả một người đi săn (săn tức
nhiên phải có chó)

Lúc bảy giờ, con chó trở lại sau
giây phút tìm mồi giúp chủ, nó đã
mệt lả đi, nên cái lưỡi thông xuống
dễ thở. Con chó này thuộc loại chó
săn thân hình to lớn, chân hơi cao
và thon, lỗ tai xụ xuống ngang mắt,
tinh tinh hiền dịu và lại nhanh nhẹn.

Bỗng trên cây có một con khỉ
đang ngồi ăn trái đồi ra vẻ thích thú
lắm, nó không ngờ rằng, ở phía dưới
có một người thợ săn, đang gỡ súng
và nhắm kỹ, rồi lại... cò.

Đoàn một tiếng chát chứa viên
dạn xé gió bay đến trúng phốc ngay
con vật, nó ôm đầu rơi xuống. Trước
cái chết đó người thợ săn vẫn thản
nhiên, bình tĩnh, không một chút
cảm động, con chó nhảy đến vờ con
vật và cắn mang lại cho chủ, bỏ vào
túi săn, người thợ săn và con thú,
lại tiếp tục cuộc săn bắn, tôi vẫn
trông mắt nhìn theo, bỗng người xa
xa rồi mất hẳn.

Đứng trước cái chết của con vật
người thợ săn vẫn thản nhiên, nhưng
trái lại, tôi cảm thấy thương con vật
vừa bị bắn vô cùng. Vì thân nó là
một con vật nên phải hy sinh sự
sống cho loài người làm phương sinh
sống, và cũng là một cái thú tiêu
khiến ác độc.

MỘT NỬA

Một anh chàng ăn mặc sang trọng
vào một nhà hàng gọi.

— Khách : Ờ bồi cho nửa con
vịt tìm.

— Bồi : Dạ, có ngay, có ngay.

Sau 30 phút :

— Khách : Này bồi tôi đợi đến
30 phút rồi còn đợi bao lâu nữa.

— Bồi thản nhiên đáp : đợi có
thêm một người gọi nữa con vịt kia.

thiếu nhi/20

• Đối với một đại nhân thì một
ngày mới là một đời sống mới.
Thi hào HORACE

• Cái hạnh phúc của tôi bên cạnh
những đau khổ của người khác là một
cái tội.

DOSTOÏEVSKY

Cô Mỹ sư tâm

Giờ khắc tại những thành phố lớn nhất trên thế giới

Trong tại Saigon đồng hồ chỉ
20 giờ thì ở :

Alexandrie	13 giờ
Alger	11 —
Amsterdam	12 —
Athènes	14 —
Baltimore	7 —
Berlin	12 —
Berne	12 —
Bruxelles	12 —
Bucarest	13 —
Budapest	12 —
Buenos-Aires	8 —
Calcutta	16g30
Casablanca	11 —
Sydney	22 —
Tananarive	14 —
Téhéran	14g30
Chicago	6 —
Copenhagen	12 —
Dakar	11 —
Djibouti	14 —
Genève	12 —
Istanbul	14 —
Le caire	13 —
Leningrad	15 —
Lisbonne	12 —
Londres	12 —
Madris	13 —
Mexico	5 —
Montréal	7 —
Tokyo	21 —
Tunis	12 —
Varsovie	12 —
Moscou	15 —
New-York	7 —
Nouméa	22 —
Oran	11 —
Oslo	12 —
Panama	7 —
Paris	12 —
Québec	7 —
Rio de Janeiro	8 —
Roma	12 —
San Francisco	4 —
Santiago	7 —
Stockholm	12 —
Vienne	12 —
Yokohama	21 +

LÊ DƯƠNG THẠCH
(Sưu tầm)

CHUYỆN VÔ CÙNG CẢM ĐỘNG

Con Chó Có Nghĩa

◉ SUỐT 5 NĂM, NGÀY NÀO CŨNG RA GA CHỜ MỘT NGƯỜI CHỦ KHÔNG BAO GIỜ TRỞ LẠI

Fort Benton, một thị trấn bé nhỏ nhưng vô cùng xinh đẹp, với dân số hơn hai ngàn, nằm trong « vùng đồng cỏ », sát chân các núi đá cạnh giồng Missouri, thuộc miền Bắc Montana, ở Hoa Kỳ.

Một ngày vào tháng 8 cách đây đúng 34 năm. Một cỗ xe tang lặng lẽ chở xác một bác chăn cừu đến ga Fort Benton, theo tiễn đưa kẻ xấu số chỉ có mỗi một con chó to lớn đáng đáp vô cùng buồn thảm.

Khi chiếc quan tài được chuyển lên toa xe, con chó tru nghe rất thảm thiết và toán nhảy lên theo, nhưng lão xếp ga đã ngăn lại ông bảo với nó :

— Không được Shep à, lần này con không thể theo ông ta được nữa!

Rồi chuyển xe lửa chuyển mình rời nhà ga, bỏ lại đằng sau con chó Shep đang đứng thẫn thờ nhìn theo. Và suốt đêm đó, nó ở lại sân ga, nằm cạnh đường sắt, mòn mỏi chờ chuyến xe đem người chủ, thân yêu của mình trở lại...

Thời gian dần qua, ngày nào, dù nắng mưa, hay bão tố, Shep cũng có mặt ở sân ga đúng giờ 4 là giờ chuyển tàu dừng lại ở ga này. Nó tung tăng chạy kiếm khắp toa xe, nhìn mặt đánh hơi từng hành khách lên xuống với tin tưởng là chủ nó đã trở về và đang có tại đó.

Đề rồi sau cùng đứng tuyệt vọng nhìn đoàn xe đang dần chuyển bánh cho đến khi mất hút ở xa. Nhân viên trong ga biết chuyện rất lấy làm cảm phục trước hành động trung nghĩa của con vật, hàng ngày, họ thay thế người chủ cũ, nuôi nấng và chăm sóc Shep thật kỹ càng.

Nhưng Shep vẫn tỏ vẻ hững hờ, không thân lắm với những người đã sẵn sóc mình. Ngày nào cũng vậy mãi đến sẩm tối nó mới chịu ăn đồ miếng thịt do lão xếp ga Tony Schanche đặt sẵn ở chỗ nó vẫn nằm chờ. Và dầu sao thì Shep cũng không thể kéo dài cuộc sống cách biệt giữa nó và mọi người được như vậy mãi.

Một buổi tối giông bão, anh cai Pat Mc Sweeny sau cuộc đi tuần trở về, bắt gặp Shep đang nằm co ro ngoài thềm cửa.

Anh cúi xuống vỗ về, an ủi mãi, nó mới chịu đi vào trong nhà. Và đề tỏ cho Shep biết rằng mọi người ai cũng yêu thương nó, chính anh cai Sweeny đã nằm xuống ngủ cạnh bên.

Nhưng Shep chỉ có mỗi ước vọng là làm sao có mặt đứng vào lúc 4 giờ chuyển tàu dừng tại ga Fort Benton để đón chủ nó về. Ngày tháng qua dần, mang theo bao niềm hy vọng của Shep. Shep không còn đầy đủ sức khỏe và sự nhanh nhẹn như xưa!

Mùa đông đến, cả vùng Montana chìm trong giá rét, Shep vẫn không quên hồn phách thường ngày, nó kéo lê tấm thân tàn đến sân ga, chờ đợi, một cách khổ sở. Và niềm hy vọng ám áp vẫn lóe lên trong lòng nó mỗi khi nghe tiếng còi xe hú vang đợi từ

xa. Chờ đợi và chờ đợi. Cho đến một hôm, cũng như mọi hôm khác, vào năm 1942, Shep lủ đờ đi đến sân ga đón chuyển xe 10 giờ. Nhưng không may, có lẽ vì quá yếu, nên khi băng qua một đường sắt, nó đã không còn đủ sức để né tránh một chuyến xe đang vùn vụt kéo đến. Máu nhuộm đỏ cả một khoảng đường.

Thế là Shep đã vĩnh viễn được giải thoát khỏi một sự mong đợi tuyệt vọng, kéo dài suốt 5 năm. Xác nó được chôn ngay trên ngọn núi đối diện với ga Fort Benton. Chính viên cai Tony Schanche đã đóng cho Shep một chiếc hòm và hướng đạo sinh trong phố, đã tình nguyện đem chôn Shep trên ngọn núi nọ.

Dần trong tình biết chuyện, vô cùng cảm động họ họp nhau lại dựng tượng Shep trên núi đêm đêm đèn đuốc sáng choang, để thờ con vật có nghĩa. Và mỗi lần, trên mỗi chuyến xe tốc hành băng qua thị trấn nhỏ vùng Montana nhân viên hỏa xa vẫn không quên kể lại cho hành khách nghe câu chuyện bi thảm đầy nước mắt của con vật suốt 5 năm dài chờ đợi một người chủ không bao giờ trở lại.

TÂN TOÁN HỌC

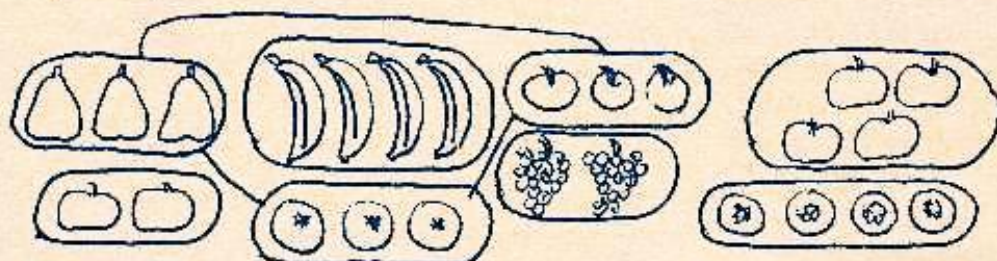
CHO TẤT CẢ CÁC EM

BÁCH KHOA PHỤ TRÁCH

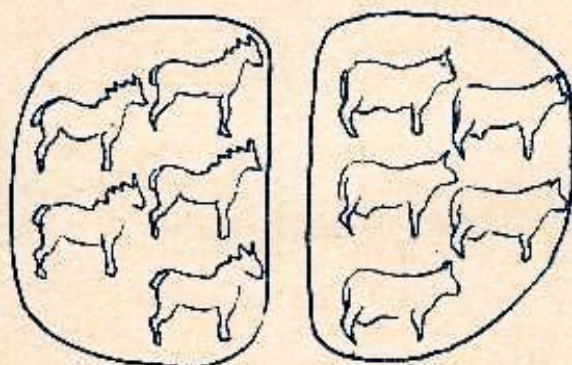
BÀI 5

CHÍNH SỐ hay SỐ NGUYÊN THIÊN NHIÊN của MỘT TẬP HỢP (từ 1 đến 5)

1) Quan sát hình vẽ dưới đây, rồi các em nối liền những tập hợp có cùng một số phần tử với nhau.

2) Hai tập hợp dưới đây có cùng một số phần tử, vậy chúng tương đẳng. Em điền vào những chỗ trống :

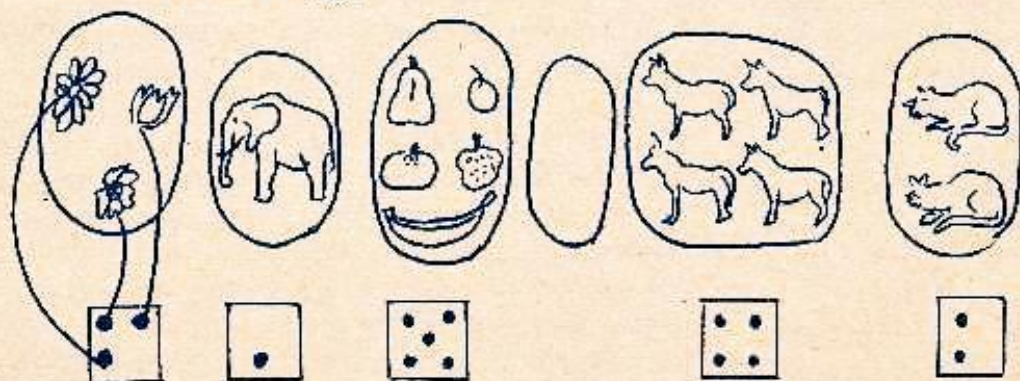

— Tập hợp A có _____
con ngựa.

— Tập hợp B có _____
con bò.

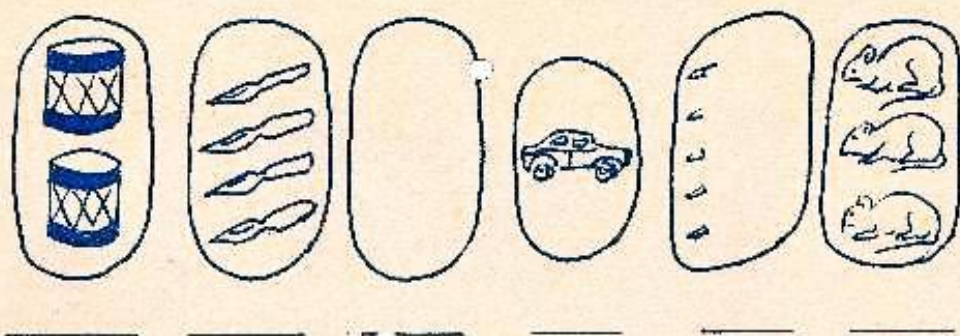
Hai tập hợp A và B cùng có
một CHÍNH SỐ là 5, hay có SỐ
NGUYÊN THIÊN NHIÊN là 5.

3) Quan sát những tập hợp vẽ dưới đây, các em thấy tập hợp ở hàng trên tương đẳng với một tập hợp ở hàng dưới. Các em điền vào chỗ trống :

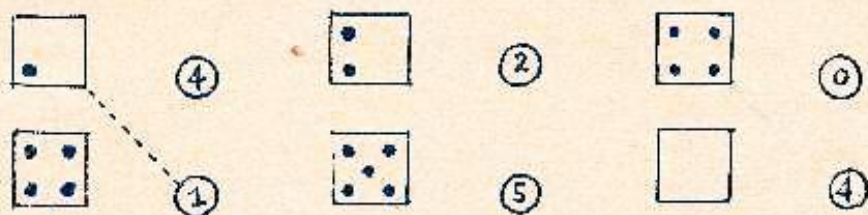

3, 1, 5, 0, 4, 2 là những _____ hay _____

4) Các em viết dưới mỗi tập hợp một con số biểu thị Chính Số hay Số Nguyên Thiên Nhiên của mỗi tập hợp.

5) Các em hãy nối mỗi tập hợp với một con số biểu thị Chính Số của tập hợp ấy.

THẮC MẮC

(Tiếp theo trang 2)

— 1960 tiên sinh cũng một số nhân sĩ thành lập Mặt Trận Quốc Dân Đoàn Kết bị chính phủ Ngô Đình Diệm theo dõi và dự định đem ra tòa xét xử.

— Rạng ngày 8-7-1963, tiên sinh tự hủy mình bằng độc dược và để lại những lời di chúc như sau: « Đời tôi dễ lịch sử xử. Tôi không chịu để ai xét xử tôi cả. Sự bất bớ và xử tội các phần tử đối lập Quốc Gia là một tội nặng sẽ làm cho nước mất về tay Cộng Sản. Tôi chống đối sự đó và tự hủy mình để cảnh cáo những người chà đạp mọi thứ Tự Do».

Hiện nay có một con đường mang tên NHẤT LINH trong châu thành Gia Định.

HỎI : Có phải một trời lúc trưa gần ta hơn buổi mai không ? Nếu phải, tại sao buổi mai một trời lớn hơn buổi trưa và ít nóng hơn ?

HỒ VĂN NHÂN
(Long An)

PHẠM LANH
(Gia Định)

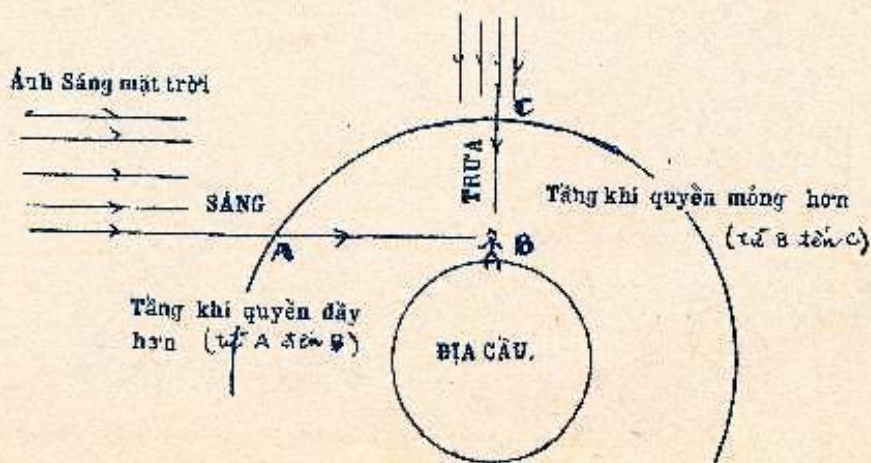
ĐÁP : Thực sự với khoảng cách hơn 150 triệu cây số từ quả đất đến mặt trời ta khó thể phân biệt được sự xa hay gần của mặt trời trong khoảng thời gian từ sáng đến trưa. Ta cũng không thể bảo vì độ chênh khoảng cách xa, gần mà thấy mặt trời to hay nhỏ. Nguyên nhân chính là do bầu khí quyển quanh địa cầu.

— Vào buổi sáng, ánh sáng mặt trời từ chân trời nhô lên, phải qua một lớp không khí dày hơn, so với

lớp không khí ánh sáng phải xuyên qua vào lúc giữa trưa (xem hình giải thích). Vì thế lớp bụi nhỏ có trong không khí nhiều hơn, tạo nên sự khúc tán ánh sáng, gây cho ta cảm giác ánh mặt trời được phóng to ra. Mặt khác, sự khúc tán ánh sáng đã hắt đi những tia sáng có màu lạnh như xanh, chàm, tím (đặc biệt từ ngoại tuyến màu tím mang nhiều nhiệt lượng bị hắt đi) khiến cho buổi sáng bớt nóng hơn.

— Vào buổi trưa, ánh sáng mặt trời xuyên qua một lớp không khí mỏng hơn, hiện tượng khúc tán ánh sáng giảm đi nhiều, do đó ta thấy mặt trời trung thực hơn, và tia từ ngoại tuyến xuống ta nhiều hơn, do đó ta thấy mặt trời nhỏ hơn và nóng hơn.

BÁCH KHOA

MẠO HIỂM MỸ CHÂU

NGÀNH SƯU TẬP BƯU HOA

Tem thư được ra đời từ năm 1840 và lan tràn các nước vào năm 1843, nhưng đến năm 1854 mới có người nảy ra ý định sưu tầm. Đó là một thanh niên người Anh ở Plymouth, mở gian hàng bán tem thư đầu tiên. Anh ta có sáng kiến khá hay là việc lưu giữ những con tem được phát hành từ trước tới nay. Sáng kiến này cũng được một số người hưởng ứng. Ban đầu phong trào sưu tập bưu hoa rất ồ ạt, việc giữ gìn những con tem cũng rất khó khăn vì chưa có những cuốn Album để xếp tem như bây giờ. Nhưng dần dần, sở thích sưu tầm tem được phổ biến và phát sinh khiến nhiều người tham gia nhiệt liệt.

Vài năm sau, phong trào này vượt sang bờ biển Manche xâm nhập vào nước Pháp và các nước lân cận, rồi dần dần lan tràn khắp thế giới.

Lúc đầu, những nhà sưu tầm được gọi là TIMBROMANES, có nghĩa là « những nhà si tem », tên ấy làm mọi người thích thú. Đến ngày 15-11-1864, một nhà sưu tầm tiên tể huy chương mới đổi danh hiệu là PHILATÉLISTE, có nghĩa là « Nhà sưu tầm tem » và được dùng luôn cho đến ngày nay.

Vào thời đó, vì thiếu phương tiện, vì chưa có tờ chức, người ta chỉ sưu tầm những con tem đã được phát hành trong nước. Dần dần người ta biết trao đổi với nhau và ngày nay sự trao đổi ấy lan dần giữa hai dân tộc và cả thế giới.

Vì hiện nay, số người sưu tập bưu hoa rất đông, nên người ta đã thành lập một « Tổ Chức Liên Hiệp Bưu Chính Quốc Tế » với hơn 100 quốc gia hội viên để dễ dàng trao đổi.

Ngoài ra, còn có những tờ báo dành riêng cho giới sưu tập tem, nổi tiếng nhất là tờ « LE MONDE DES PHILATÉLISTES » (Thế giới của những nhà chơi tem) của Pháp, phát hành tại Paris. Chủ nhiệm là một nhà sưu tập kỳ cựu, ông đã thành lập tờ báo này từ hơn 30 năm nay nhằm giới thiệu và khuyến khích sưu tập bưu hoa trong quần chúng. Phần chính của tờ báo này là giới thiệu những con tem mới phát hành trong nước và ngoại quốc, càng trình bày vẽ ý nghĩa, khổ tem, ngày phát hành, tên họa sĩ, vân, vân... Ngoài ra còn có đủ các tài liệu về bưu hoa do những hội viên tên tuổi của « Hàn lâm viện Bưu Hoa » cung cấp.

Cũng như những tờ báo khác, LE MONDE DES PHILATÉLISTES cũng có những trang quảng cáo, trả lời thư tín và giải đáp những thắc mắc của độc giả về mọi vấn đề của Bưu hoa. Với lối ấn loát sáng sủa, trình bày mỹ thuật, đây là một tờ báo rất có giá trị, được các nhà sưu tập trên khắp các nước đón nhận một cách nồng nhiệt.

Riêng tại Việt Nam, tuy không có các tờ báo dành riêng cho bưu hoa, nhưng cũng có các hội trao đổi như « HỘI TRAO ĐỔI TEM THƯ QUỐC TẾ » ở đường Hai Bà Trưng Saigon.

Ngày nay, số người sưu tập bưu hoa rất đông, tuy không biết rõ con số chính thức nhưng hẳn là một con số đáng kể. Và người ta tính ra rằng, chỉ trong vòng vài năm nữa, số người sưu tập sẽ tăng lên gấp hàng triệu lần số người sưu tập từ hồi giữa thế kỷ thứ 19.

HUỲNH ĐĂNG KHOA
537 B Lê Văn Duyệt — Saigon 10

CHUYÊN BƯU HOA

DANH TỪ BƯU HOA

Danh từ Bưu Hoa mới chỉ xuất hiện trong khoảng thời gian gần đây, khi mà phong trào sưu tập đang lan tràn khắp các nước. Tiếng thông dụng mà người ta dùng để gọi nó là « tem ». Đúng ra, danh từ « tem » không có nghĩa gì cả, nó chỉ là một tiếng do chữ « TIMBRE » phiên âm ra mà thôi. Có người gọi nó là « cô », chữ « cô » cũng xuất xứ từ chữ « COLLECTION », chữ này có nghĩa là « sự sưu tập ». Lại có người gọi là con niêm, chữ con niêm lại càng sai vì người ta thường lầm lẫn với con « niêm » để đóng thuế.

ÔNG TỔ CỦA NGÀNH BƯU HOA

Ông ROWLLAND HILL, người đã có sáng kiến trong việc tạo ra những con tem xinh xắn. Ông là một người đặc biệt, nếu không nói là nhân tài: Mới 10 tuổi ông đã biết chế tạo những dụng cụ thiên văn học. Năm 12 tuổi, ông đã đề lộ những tài năng xuất chúng về hội họa. Năm 14 tuổi, ông đã là một nhà giáo dạy tại một trường học và rất được mọi người hâm mộ.

HUỲNH ĐĂNG KHOA

TRANH KHÔNG LỜI

BẠCH ĐẰNG GIANG

Hùng mạnh

LƯU HỮU PHƯỚC

Bây Bạch Đằng giang sông hùng dũng của nòi giống Tiên Rồng giống Lạc

Hồng, giống anh hùng: Nam Bắc Trung. Trên Trời xanh muôn sắc đua chen bóng

ô, dưới đáy dòng nước, ánh sáng vờn vờ nhấp nhô: hàng cây cao soi

bóng, gió cuốn muôn ngàn lau, hồn ai đang phảng phất trong gió, cảm xiết bao.

Mây nước thiêng liêng còn ghi chép rành: Thời liệt oanh của bao người xưa trung

chánh. Vì yên Quốc Gia vai lòng hiền thần. Liều mình ra tay tuốt gươm bao

lân. Giòng nước trắng xóa dưới trời trong sáng. Từ xưa nêu cao tấm gương anh hùng. Đu

cổ sấm sét bão bùng mưa nắng, Đằng giang vẫn sáng, đủ cho nòi giống soi chung!

Dưới danh nghĩa hộ tống An-nam quốc vương Trần-ích-Tắc về nước, quân Mông do 2 đường thủy bộ tràn vào nước ta. Vào khoảng tết Nguyên Đán năm sau (mậu tí 1288) Thăng-long và gần hết các thị trấn ở Bắc-Việt ngày nay đều nằm trong tay giặc. Về mặt quân sự thuần túy, quân xâm lược thắng thế rõ rệt, nhưng về mặt tinh thần, chúng đã lâm nguy: trận Cừ-Lục tháng 11 năm trước, Trần-Khánh-Đur đã đốt tiêu 17 vạn thạch lương do Ô-Mã-Như hộ tống, hãm quân Mông vào cảnh tuyệt lương.

Lợi dụng lúc địch quân hoang mang nao núng, quân ta lại áp dụng du kích chiến, liên miên quấy phá tiêu hao địch. Trong tình

thế ấy, Thoát-Hoan thấy tổng chỉ còn một đường sống duy nhất là bỏ cuộc. Nhưng Trần-Hưng-Đạo đã dự liệu rất sát từng đường đi nước bước của địch. Trần Bạch-Đằng giang lịch sử được bố trí sẵn để chờ thủy sư của Ô-Mã-Như và ngày mùng 8 tháng 3 năm mậu tí 1288 hơn 400 chiến thuyền và 30.000 quân Mông đã bị tiêu diệt hoàn toàn trong trận đánh. Tin thủy quân bị tiêu diệt làm cho Thoát-Hoan hay hồn vỡ mặt, đường về lại bị ngăn cản vì quân ta đã đóng kín biên giới. Sau nhiều tổn thất rất lớn lao về nhân mạng và vũ khí, viên Tiết chế đạo quân Mông-Cô không lẽ mới tìm được đường tắt băng rừng chạy thoát về Tàu.

Robert Koch
(1843-1910).

BÁC SĨ ROBERT KOCH

Klausthal là 1 làng nhỏ ở nước Đức nằm trong 1 thung lũng. Nơi đó trẻ con có thói quen tụ tập đông đảo để vui đùa vào nhiều trò chơi. Trong đám trẻ đó có R. Koch, con 1 người thợ mỏ, được nhiều người chung quanh chú ý. Chẳng ưa vui đùa với bè bạn, nhưng còn 1 thích thú khác là muốn tìm hiểu bất cứ cái gì đã thấy.

Ở cái tuổi mà trẻ con còn mê chơi cái trò « Thả linh với kẻ trộm » hoặc say mê sưu tập tem thư thì R. Koch lại lo đi học thuộc tên những loài côn trùng, hoa lá hay chú tâm vào những cánh bướm. Chẳng thắc mắc : cái gì đã làm cho loài vật đó cấu tạo vô cùng tinh vi ? Sức mạnh nào đã làm cho đôi cánh đập ? Koch cũng muốn biết : sao con bọ quít có 1 trái tim, sao nó nhận được cảm giác đau đớn, nó thở cách nào. Về sau, chàng lại ước muốn đi đó đây, du lịch để biết thêm nhiều xứ sở mới. Koch ước đoán sự phồn thịnh các quốc gia qua nhiều sách vở phiêu lưu và lịch sử khoa học thiên nhiên.

CUỘC ĐỜI...

Robert Koch sanh tháng 12 năm 1843 tại Klausthal, lúc còn mãi đung quần ở ghế nhà trường đã là 1 học sinh sáng chói. Lớn lên, ông ghi

danh vào y khoa đại học ở Göttingen cũng như thời niên thiếu, tại đây bạn bè cứ theo quấy phá vì tính tình quá nghiêm trang của ông. Quả thật ông không hề tham dự vào những cuộc giải trí, sinh hoạt của sinh viên. Cứ đi đi về về từ nhà đến trường, suốt ngày chỉ chăm chú học tập. Ông đọc thật nhiều, làm việc có phương pháp và yên lặng.

Năm 1862 tốt nghiệp y khoa, làm y sĩ phụ tá trong bệnh viện ở Ham-bourg.

Năm nào trường y khoa cũng tổ chức 1 kỳ thi tuyển có thưởng cho những luận án đưa tới. Có 1 năm ông đệ trình luận án với đề tài « Hệ thần kinh » Koch không hy vọng được giải nhất. Nhưng tháng giêng 1864, ông nhận được những lời khen ngợi của hội đồng giám khảo cũng lúc với giải nhất. Hai năm sau ông kết hôn với 1 người bạn gái thuở ấu thơ là Emma Frantz và hành nghề y sĩ tại Langenhagen (1866) Rockswitz và Woellstein, nơi đây ông lưu lại từ năm 1872 đến 1880.

Tận tụy, kiên nhẫn và quý trọng mọi người, ông làm việc không ngừng, cố tìm ra nguyên nhân những bệnh làm chết người lúc đó vẫn còn trong vòng bí mật. Nhờ xứ dụng 1 phương tiện mới là nhuộm máu, ông thực hiện được khoảng 10 cuộc nhuộm máu cho những phẫu thức (lát cắt). Những cuộc tìm tòi về vi sinh vật giúp ông được đề bạt vào hội viên « Hội sức khỏe Bá Linh » năm 1880.

Hai năm sau, ông công bố những nhận xét khi khảo sát bệnh lao phổi và khám phá được vi khuẩn gây bệnh vi khuẩn này đã mang tên ông đến ngày nay.

Vi khuẩn Koch (trực trùng bệnh lao) chứa trong nguyên sinh chất của nó và tiết ra, độc tố gọi là « lao tinh ». Năm 1890, lần đầu tiên Koch cô lập được độc tố này. Sự chủng « lao tinh » cho 1 cơ thể chưa có vi trùng lao sẽ không phát hiện ở cơ thể này 1 phản ứng nào. Ngược lại, những cơ thể đã tiếp xúc hay bị vi trùng lao xâm nhập, chất « lao tinh » sẽ kích động gây ra phản ứng tại nơi chủng và phản ứng tổng quát trong cơ thể giúp người ta phát giác được bệnh lao.

Một buổi chiều năm 1882, đã hết giờ làm việc mà không thấy ông trở về, nên người vợ tìm tới phòng thí nghiệm. Vợ phụ tá là bác sĩ không thích bị quấy rầy trong khi theo dõi thí nghiệm và nhất định phải để ông yên một mình. Nhưng trước sự van nài của bà Emma Koch, bác sĩ phụ tá đành gõ cửa. Tuy bị quấy rầy Koch vẫn mỉm cười rồi nói với vợ phụ tá : « Hãy nhìn vào trong này ». Gaffky nghiêng mình nhìn vào kính hiển vi. Dưới kính hiển vi là 1 lát cắt ngang qua 1 mô phổi, trong đó những tế bào phổi và các cấu tạo đều được nhuộm bằng màu ma rồng Gaffky chỉ nhìn thấy như vậy. Không biết thêm được điều gì hơn, ông ngừng đầu về phía bác sĩ nói : « Đây là lần thực hiện thứ 261 ». Gaffky

tiếp tục quan sát phễu thức (miếng mỡ được cắt mỏng đặt dưới kính hiển vi). Ông ta nghi thầm: chẳng lẽ bác sĩ chỉ muốn trình bày cách nhuộm màu mới mẻ này thôi sao? Chắc hẳn phải có cái gì khác. Đột nhiên bác sĩ phụ tá lộ vẻ vui mừng, mắt sáng lên. Gaffky rừng mình chợt thấy trong kính rất nhiều que nhỏ, mịn & riêng biệt hay dính lại thành từng sợi mảnh, cong lại. Ông nhìn Koch và nói: « Có phải vi khuẩn bệnh lao đây không? » Koch hạ thấp giọng: « Điều đó có thể làm ».

Chỉ trong 1 thời gian ngắn tên tuổi Robert Koch khắp thế giới đều biết. Song ông vẫn tiếp tục theo đuổi những cuộc tìm kiếm mới. Bằng những vật liệu cấy vi khuẩn, ông đã thành công trong việc cấy nhiều vi khuẩn & bên ngoài những cơ quan và gây lại được nhiều bệnh ở thú vật lành mạnh.

Những năm cuối cùng..

Koch bỏ vợ và đưa con gái. Sau khi ly dị, ông tiếp tục hy sinh cuộc

Try trùng Koch gây bệnh lao tìm thấy năm 1882

Khúc khuẩn bệnh thiên thời (hình dấu phẩy) tìm thấy năm 1884.

đời thuận tụy cho những công trình nghiên cứu, những buổi thuyết trình và những bài giảng dạy cho môn đệ. Vài năm sau, ông cưới 1 cô gái 18 tuổi, sống nốt những ngày còn lại. Năm 1885, ông là giáo sư của trường đại học y khoa và là giám đốc một viện vệ sinh mới được thiết lập ở Bá Linh. Trong những cuộc du hành sau cùng tới Ấn Độ, Phi Châu, Nhật Bản, ông khảo cứu thêm được rất

nhiều bệnh như bệnh buồn ngủ, bệnh sốt rét, bệnh thương hàn và khám phá được vi khuẩn hình dấu phẩy nguyên nhân của bệnh thổ tả.

Robert Koch mất tại Baden Baden ngày 27 tháng 5 năm 1910 sau khi tiếng tăm thật lòng lẫy và nhận giải thưởng Nobel về y học năm 1905.

TRƯƠNG PHÚ THƠ

Ô CHỮ TRÁI TÁO

(trả lời trang 9)

TRẦN XUÂN Y
(Đà Nẵng)

ĐÁNH VĂN

Thiếu bảo Nhi: « Nhi ơi, mầy có coi báo «Thiếu Nhi» không? Trong số 31 đó mầy, có cô bé nào đó đánh vần chữ BỒ mà được chấm nhất mầy ă. Như vậy tao cũng biết một chữ khác mầy ơ».

Nhi: «Tao đồng ý bài đó được chấm nhất, mầy biết chữ gì nói coi?»

Thiếu: «Nghe này C... u... Cu... a... Cua... Chẳng là một nghĩa con chim cu, một là con cua thế nào?»

Nhi: «Nếu mầy gởi bài này đến 1 lượt bài «ĐÁNH VĂN» nọ, tao chắc bài mầy được chấm nhì đó».

ĐỖ XUÂN HỖ

TỘI NGHIỆP THẮNG NHỎ

Một ông nói:

— Coi nào bà, sao bà lại tát thằng nhỏ này? Tôi chắc cháu là nó đầu có làm gì đầu.

— Không đâu ông, nó chỉ muốn lấy cái mũ của ông, để làm tàu thả chơi mà thôi.

CÂU ĐỐ

1) Ta tuy có mắt không người,
Nhưng mà trần thế lắm người,
cần ta

(Đố là cái gì?)

2) Hình hài một đúm xương da,
Vờn mây, cỡi gió xông pha
ngang trời
Đinh ninh hai miệng một lời,
Treo gương cao vọng cho đời
coi chung.

(Đố là cái gì?)

3) Anh hùng bé, anh hùng khôn,
Sáng rạng ngày ra tới cửa công
môn
Miếng ngon, vật lạ cũng đến
mồm,
Trai lành, gái tốt cũng được
hôn

(Đố là con gì?)

LÊ DƯƠNG THẠCH
(Tam Kỳ)

(Xem trả lời trang 19)

thiếu nhi/29

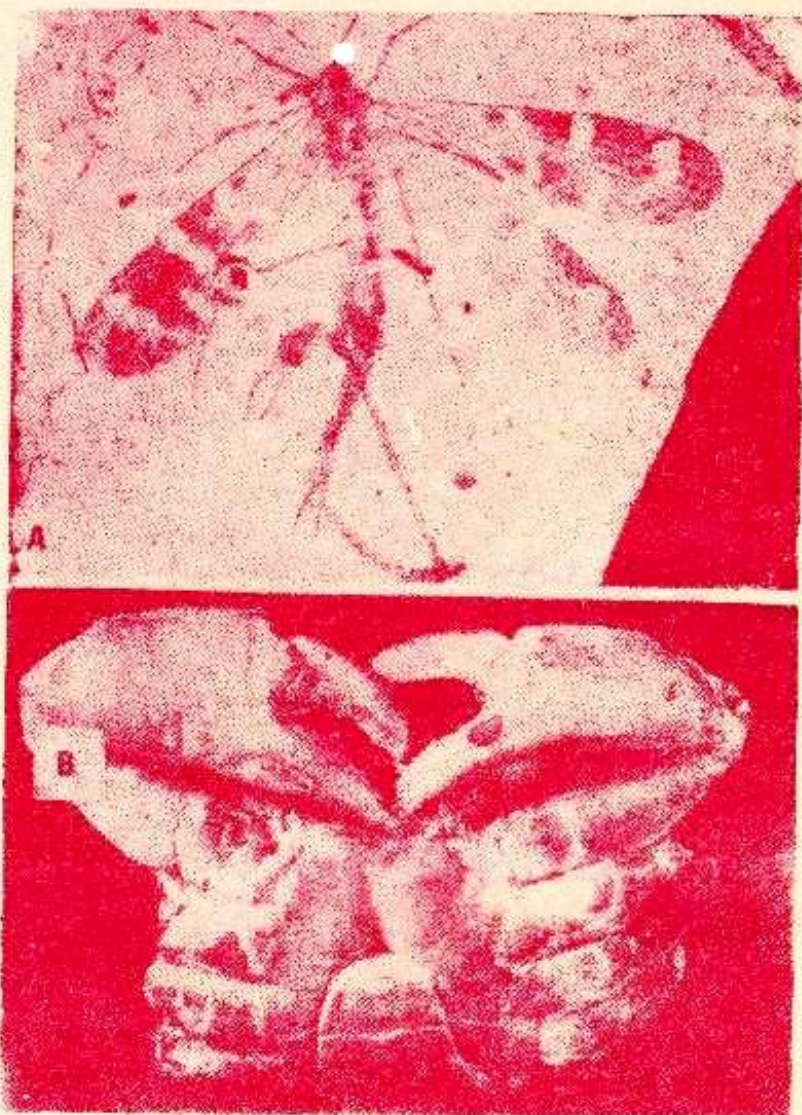
TRÊN ĐƯỜNG ĐI THĂM HIỂM QUÁ KHỨ MÍT MÙ VẬT HÓA THẠCH, NHỮNG DI TÍCH CÒN TỒN TẠI HÀNG TRIỆU NĂM

Thường thường, những sinh vật khi chết đi, xác của chúng thường bị tiêu hủy nhanh chóng. Phần hữu cơ tan rã trước (da, thịt, tim, phổi) và phần vô cơ sẽ còn lại ghi dấu tích của môi vật (như xương, răng, vỏ sò ốc, v.v...) Những di tích này nằm chôn vùi trong lòng đất từ nhiều thế kỷ đã trở thành những dữ kiện cụ thể nhất để cho các nhà khảo cổ nhìn lại được quá khứ, và theo danh từ khoa học, người ta thường gọi chúng là địa khai hay vật hóa thạch.

Bởi thế, chúng ta không thể dò biết được nguồn gốc của Quả Đất cũng như các loài sinh vật khác nếu thiếu hẳn các vật hóa thạch. Chính những vật hóa thạch mới là tài liệu xác đáng nhất để giúp các nhà bác học tìm hiểu được lịch sử của muôn loài cách đây hàng triệu năm. Theo nguyên tắc cái gì sống, khi chết cũng trở về với cát bụi và cát bụi thì hết cả dấu vết, nhưng chỉ cần vài nắm xương tàn còn sót lại cũng đã giúp cho con người mở sang con đường cách đây hàng ngàn thế kỷ, khám phá không biết bao nhiêu bí hiểm khác.

Có những con voi khổng lồ thời cổ còn ăn thịt được.

Có những con vật bị chết trong một đường hầm, có khi vì miệng hầm bị nghẹt. Vì thiếu không khí nên xác của nó thành ra lâu tan rã. Có con đầm đầu vào bùn sâu và lúc bùn khô thì chính bùn đã trở thành cái khuôn đúc xác con vật. Với thời gian, thịt xương có thể bị tan rã nhưng đất đá ôm lấy xác nó tạo lấy hình thù của nó. Có khi bùn đóng khô lại biến thành đá giữ chặt lấy xương của chúng. Có khi xác của chúng được giữ gìn như được ướp hay như được bỏ vào một máy lạnh.

A— Địa khai : một con chuẩn chuẩn còn lưu lại dấu vết trong đá bùn tượng trưng cho vùng đầm lầy nơi nó sống, cách đây 300 triệu năm.

B— Địa khai : một vỏ cua đã hóa thành đá lửa, nhưng vẫn giữ được mọi chi tiết của cơ thể : tuổi : 70 triệu năm.

Có trường hợp xác của chúng được bao một lớp chất nhựa làm cho không bao giờ thối rữa và giữ lâu có khi đến hàng triệu năm. Vì vậy cho nên người ta thấy ở bờ Bắc Băng Dương những con voi khổng lồ những con tê giác được ướp lạnh từ 20 đến 30.000 năm, thịt xương vẫn nguyên vẹn, thịt ấy vẫn còn ăn được và ở bộ phận tiêu hóa của chúng,

người ta tìm thấy những loại cây vẫn còn xanh tươi. Những trường hợp như trên phần nhiều rất hiếm, đa số những vật hóa thạch nằm dưới lòng đất sâu, các nhà bác học phải mất công tìm tòi mới bắc lên được. Người ta đào mỏ. Thành lạch lưới cước đục vào một vật không phải than, không phải đá, nhà chuyên môn để ý và có thể đó là một dịp may

mắn đồ, với họ. Có khi đá do rong biển làm nên và đã có từ 200 đến 300 triệu năm và chỉ một thước khối đá ấy có 500.000 tỷ rong biển.

Nhưng vấn đề mà chúng ta cần biết ở đây là muốn biết làm thế nào đã tìm ra bộ xương không lồ như bộ xương loại *Diplodocus* mà mọi người đều nghe nói đến.

Thật ra những việc tìm tòi có kết quả ấy từ trước đến nay cũng nhờ ở sự may mắn tình cờ mà có.

Vào năm 1880, một nhà thám hiểm cố ý đi tìm vàng ở vùng đồng bằng Wyoming, Vào một chiều ông ta gặp giông bão và đi tìm một nơi ẩn trú. May mắn là nhà thám hiểm tìm gặp được một túp lều giữa đồng không mông quạnh và ở lại nghỉ đêm. Sáng ngày nhà thám hiểm ngăm nhìn lại túp lều và thấy kiểu kiến trúc có vẻ kỳ lạ. Hình như túp lều được xây bằng nhiều đá vụn. Nhìn kỹ thì những thỏi đá đó giống như xương gà vịt. Nhưng là loại gà vịt lúc bình sinh cổ cái cổ phải rộng lớn đến 2 hoặc 3 thước. Lúc trở về, nhà thám hiểm kể chuyện lại với nhiều người và chuyên lọt tai các nhà bác học Bảo tàng viện American Museum of Natural History ở New York. Họ cho một phái đoàn đến tận nơi mở cuộc điều tra. Sau 7 năm nghiên cứu, nhà bác học được biết đó là bộ xương của một con vật dài 25 thước, lúc sống cân nặng trên 20 tấn, mỗi ngày tiêu thụ chừng 700 kí lô cỏ mọc dưới nước trong những cái hồ to lớn cách đây 120 triệu năm và ngày nay nơi ấy là núi non lồi lõm chồm đả. Chính đó là loại *Diplodocus*. Về sau, các nhà bác học còn khám phá được nhiều bộ xương của giống bò sát khổng lồ đó ở Mỹ Châu, Phi Châu, Trung Hoa... có nhiều bộ xương to lớn hơn loại *Diplodocus* đã tìm thấy ở vùng đồng bằng nói trên.

Bói mạch nước và bói vật hóa thạch

Ngày nay thường có những người chuyên môn tìm mạch nước và chỉ nơi nào có nước dưới đất để đào giếng và ngày nào cũng có những nhà bác học có thể gọi là «thầy bói vật hóa thạch». Nhưng có điều hơi khác là họ không dùng «đũa thần» mà chỉ nhờ sự nghiên

cứu kỹ lưỡng về khoa địa chất học. Đó chính là phương pháp chắc chắn nhất để giúp công việc thành công.

Biết được vật hóa thạch nằm ở chỗ nào rồi nhưng việc bốc lên cho nguyên vẹn cũng không phải dễ dàng gì. Làm thế nào đừng sút mẻ, đừng mất mát một miếng nào, là một công việc cực kỳ tỉ mỉ khó mà đoán biết thời gian phải bỏ ra và công việc đến ngày nào mới kết thúc.

Gìn giữ những vật hóa thạch đó còn khó hơn nữa

Có nhiều phương pháp để giữ gìn những vật hóa thạch. Những vật đó nhiều khi rất mỏng manh. Có không khí lọt vào thì hao công việc đã làm chỉ là công dã tràng. Có khi các nhà chuyên môn cho tưới rượu lên, có lúc họ quét một thứ nước đá vào hoặc quét lên chất Paraffine, chất nhựa. Có khi phải bế nguyên vẹn cả một khối đá để đem về viện hóa học phân nhiều là ở cách xa hàng vạn cây số! Và ở đây các nhà bác học lại phải cặm cụi hàng năm mới tuyên bố kết quả chắc chắn được. Nhà khảo cổ lừng danh, ông Cuvier đã từng tuyên bố: «Hãy đưa cho tôi một cái răng, tôi sẽ vẽ lại nguyên vẹn con vật có cái răng đó. Lời tuyên bố không phải có tính cách huênh hoang. Thực sự các nhà khảo cổ đã phải dụng công rất nhiều để khôi phục được nguyên vẹn con vật mà chỉ còn một vài di tích hiếm hoi của nó. Họ đã theo những nguyên tắc căn bản của ngành cổ Sinh vật học: nguyên tắc thứ nhất là những con vật cùng 1 nhóm thì sự cấu tạo có thể sẽ phải giống nhau cho dù chúng có lớn nhỏ hơn nhau. Như đã là con vật thuộc nhóm có xương sống thì sự sắp đặt về xương sống phải giống nhau nguyên vẹn.

Nguyên tắc thứ hai là về sự tương quan giữa các bộ phận trong cơ thể, như hàm con vật có xương mạnh, răng nanh nhọn hoắt nó phải lanh lẹ, mắt tinh tai thính, có bản năng rình mồi. Vì nó là một vật biết ăn thịt.

Làm việc với phương pháp khoa học như vậy, các nhà khảo cổ đã khôi phục được rất nhiều hình ảnh trong quá khứ, những sinh vật mà cho đến nay đã hoàn toàn tuyệt chủng.

HIỂN-VI

NẮNG HÈ

Về đây nắng sưởi má hồng
Trời cao, mây trắng bành bồng
thoảng bay

Nắng hè đọng lại nơi đây
Hôn lên mái tóc thơ ngây diệu hiền

MÙA HÈ

Em là cô bé tóc mây
Suốt ngày chỉ ngăm vàng mây mùa hè
Và nghe khúc nhạc loài ve
Ở trên cây phượng đỏ hoe một màu

THÚ VUI

Xa xa thấp thoáng rừng lau
Những ngày nghỉ học rủ nhau vào rừng

Chia phe đánh trận tung bưng
Đến khi ánh nắng hừng hừng mới thôi

Có hôm buổi sáng đẹp trời
Đem lều cắm trại trên đồi thông xanh
Những đêm dưới ánh trăng thanh
Gió đông lạnh lạnh, mong manh thời về

ANH SON

(8A3 Phan Thanh Giản, Cần Thơ)

THẢ ĐIỀU

Hôm nay trời chiều
Mây buồn dịu hiu
Mặt vui hơn bờ
Em đi thả điều

Gió thổi xôn xao
Con điều bay cao
Làm em nôn nao
Trong dạ dạt dào

Điều ơi! điều ơi!
Mây buồn chơi vơi
Điều em tuyệt vời
Bay cao vời vời

LINH THỤY CHÂU

(Trung Học Hoàng Diệu Ba Xuyên)

thiên nhĩ / 31

NHẬT-TIÊN

Đường lên núi THIÊN MÃ

(Tiếp theo)

Theo lời chỉ dẫn từ trước của anh Nam, Chị Thu Dung lái xe vào chỗ đậu dành riêng cho quan khách rồi lên thẳng bậc tam cấp ở tòa nhà chính giữa.

Nơi làm việc anh Nam ở từng lầu thứ nhì, khu A đây giữa. Người tùy phái mời chị Thu Dung ngồi đợi ở bộ ghế salon kê ở giữa một căn phòng đầy ánh sáng, chung quanh là những cửa sổ mở rộng nhìn xuống vườn hoa. Không đầy năm phút sau, Nam đã vội vã xuất hiện, trên mình còn bận chiếc áo blouse màu trắng chứng tỏ, anh ta vừa mới bước ở phòng thí nghiệm ra. Vẫn bản tính hồn nhiên ngày nào còn đi học, Nam cất giọng oang oang :

— Kia... cơn gió nào đã đưa tằm tới nhà rồng đây.

— Nhà rồng kia hả ? Vậy mà tôi đã thất vọng từ lúc bắt đầu lái xe vô đây. Tôi không ngờ cả một cái Viện Quốc Gia Khoa Học và Kỹ Thuật lại chỉ bé bằng... cái lỗ mũi như thế này.

Nam mỉm cười :

— Quả thật cô vẫn còn nguyên cái chất đáo dè hơi còn đi học. Cả một cái Viện...thơm như thế này mà còn chê bằng cái lỗ mũi.

— Thì anh cho là thơm, chứ với tiêu chuẩn của một Viện Khoa Học thì đâu... đâu có đến nỗi thơm quá thế này. Nhưng thôi hãy gác cái đó qua một bên, tôi đến thăm thế này không trở ngại công việc của anh đấy chứ.

— Hoàn toàn không !

Chị Thu Dung mỉm cười :

— Sao vô lý vậy... bộ thể ra anh ngồi chơi soi nước suốt ngày à ?

Nam lắc đầu, lắc cổ :

— Ờ... thì nói vậy chứ, lúc nào không có việc. Nhưng việc gì thì việc, có mà tới thăm tôi cũng đẹp hết !

— Ấy chứ ! Đẹp gì thì đẹp, chứ có đẹp công việc của tôi nhờ. Cẩn lắm đấy.

— Thì cứ yên chí đi. Ta xuống cầu lạc bộ uống nước rồi đâu có đó.

Chị Thu Dung mừng rỡ :

— Thế nghĩa là anh đã hoàn tất công việc tôi nhờ anh rồi sao ?

Nam xoa hai tay vào nhau :

— Toàn hảo !

— Ôi ! Thế thì nhất anh rồi. Anh cho tôi coi đi.

— Không được ! Tôi mà không mời được cô một ly nước thì không bao giờ cho cô coi kết quả hết

— Ừ, cái đó thì anh chẳng mời tôi cũng đòi. Để xem cái Cầu Lạc Bộ của anh mất mũi ra làm sao nữa chứ.

Nam xin lỗi quay vào độ năm phút rồi trở lại vui vẻ :

— Xin mời cô theo tôi. Cô ăn sáng chưa ? Ở đây có món bít cuốn tuyệt diệu.

— Sẵn sàng !

Nam đi trước dẫn đường. Anh chàng dẫn chị Thu Dung đi qua một con đường trải những viên sỏi trắng đưa tới một căn nhà bằng gỗ thấp, sơn xanh cắt ở dưới một tán cây tỏa bóng mát rượi. Chị Thu Dung đọc thấy trên một tấm biển gỗ hàng chữ « Cầu Lạc Bộ Thân Hữu » kẻ xinh xắn và khiêm tốn, nhẹ nhàng như cái tên gọi của nó. Trong khi chờ đợi, hai người nhắc lại những kỷ niệm êm đềm của thời còn cắp sách. Mãi hơn một giờ sau, khi ăn uống đã xong xuôi và ngồi trước ly trà nóng bốc khói, Nam mới khẽ khà bằng một giọng dễ mến (lại càng dễ mến hơn khi anh chàng báo cáo kết quả tốt) :

— Phải thú thực với cô rằng nếu không kiên nhẫn thì tôi đã đầu hàng trước công việc mà cô đem nhờ. Lại cũng phải « tay tôi » thì cả bản thân thiên hạ này đều bỏ tay hết.

Chị Thu Dung bật cười :

— Gớm, cái tôi của anh to quá nhỉ. Nhưng thôi cũng tạm chấp nhận đi, miễn là được việc.

— Được quá ấy chứ !

Thu Dung mừng rỡ :

— Thật à...

Không trả lời câu hỏi của chị, Nam lặng lẽ lấy ở túi áo blouse ra một tấm phong bì lớn bằng quyển vở, bên trong chứa đầy cộm chắc toàn là những tấm phóng ảnh những bức hình chụp được trên trang giấy của giáo sư Thomas Vincent bằng tia sáng tử ngoại. Lúc Nam rút ra một tấm thứ nhất, chị Thu Dung đã vội cầm lên xem. Nhưng Nam đã lắc đầu :

— Cô xem bằng mắt thường không thấy đâu. Phải có cái này mới rõ được.

Vừa nói, Nam lại vừa rút ở túi bên kia ra một chiếc kính lúp loại lớn. Chàng ta soi ngay vào những vân li ti ở đầu trang thứ nhất. Chị Thu Dung vội vã cúi xuống nhìn kỹ vào những nét chữ nổi lên với màu tím chàm rồi bỗng chị sững sốt kêu lên :

— Nhật ký của giáo sư Vincent !

Nam gật đầu :

— Đáng đấy ! Nếu có thì giờ hơn, tôi sẽ làm phóng ảnh tỉ mỉ cho cô hơn nữa, nhưng gấp quá. Và lại thế này, nếu chịu khó cô cũng đọc được rồi.

Nói đoạn, Nam lại lựa lấy một tờ trong sấp giấy đem ra rồi kính lúp vào cho chị Thu Dung ngó kỹ. Lần này chị thốt lên :

— Bức địa đồ Thiên Mã Sơn !

Nam gật đầu :

— Đúng ! Vì tò mò, tôi đã quan sát kỹ tất cả những chi tiết trên tờ phóng ảnh này rồi. Có thể nói, cô đã nắm giữ phần quan trọng nhất trong cuộc chạy đua lên núi Thiên Mã mà ít lâu nay dư luận không ngớt bàn tán.

Mặt chị Thu Dung đỏ hồng lên. Đôi mắt của chị long lanh sáng. Chị cảm thấy lòng mình ngất ngây như một kẻ đang say men chiến thắng.

HỘP THƯ VƯỜN HỒNG (tiếp theo)

của đủ báo kể từ số 1, mua số nào cũng có. Hoặc em cắt tiền đi để dành lần lần khi nào đủ thì mua một bộ, nghe em. Em gửi bài về đi.

Em Trần Xuân Y — Đà Nẵng: Chị rất cảm ơn em đã theo dõi và đọc kỹ báo của chúng ta đến thế. Mong em cứ tiếp tục sống với báo T.N và cố động thêm đọc giả em nhé.

Em N.T.H — Gia Định: Tiểu sử chị N.T. có đăng trong Thiếu Nhi số 22. Còn về việc phân tích cuốn QNYD thì đó chính là phần em phải đọc, tìm hiểu và làm bài. Giáo sư cho mấy câu hỏi đó cốt để em chú tâm tới học hỏi, suy luận, em đem hỏi lại tất cả (thì bài đầu còn là của em làm nữa). Em phải đọc các tác phẩm mà giáo sư ra đề để mà thấu hiểu những tinh hoa của văn và học thì văn chương tư tưởng của em mới tiến bộ được chứ.

Em Lê Thế Minh Konum: Chị đã gửi vật em bằng lòng rồi chứ. Tiền của em đủ rồi.

Em Mỹ Ngọc, Saigon: Muốn biết nhà văn có chủ ý gì khi viết cuốn sách nào đó thì phải coi cuốn sách đó. Nội dung cuốn sách sẽ trả lời câu hỏi trên nghe em. Thì dụ cuốn truyện tuyệt nói về vấn đề xung đột giữa hai thế hệ theo cô và theo mới v.v... Em phải đọc thử sẽ thấy cần trả lời.

Em Lê Đông Phước — Đà Nẵng: Chị thật cảm động đọc bức thư dài của em. Luôn luôn chị cứ sợ không xứng với tấm lòng các em nghĩ về chị. Chị sẽ cố gắng. Cuối với chị là đủ quá rồi em ơi. Thư các em cũng là động lực rất mạnh mẽ vào tâm hồn chị đấy em ạ. Em có lòng đau bích chương mà em không gửi tên, nên chị không gửi được em ơi. Viết thư cho chị nhớ ghi tên và địa chỉ nhé. Em hiểu chị lắm đó em.

Em Cao Sơn Hùng — Tùng Thiện: Em cứ gửi bài về đi nhé.

Em Nguyễn Thị Lành — An Thạnh: B.T.K là bút hiệu em à. 16 tuổi vào ĐTN là đúng quá rồi. Chị rất sẵn sàng nhận em là em gái. Mọi tiểu sử sẽ đăng lần lượt nghe em.

Em N.V. Cô Lo, Phú Vĩnh: Em để thư qua sức đi. Báo T.N. hiện nay chưa thể ra mỗi tuần hai kỳ được em à. Dù một kỳ, chị mong rằng tất cả các bài về đều bỏ tích cho nên em có thể coi được trong cả tuần, thậm chí cũng như là xem 2 tờ báo vậy, được không em?

Em Trần Ngọc Giu. Đà Nẵng: Đạo trước chị có ký tên là Phương Khanh. Đó là Cao Thôi cụ Nhất Linh xuất bản từ V.O. N.N. Chị có viết mấy truyện ngắn ở đó. Đã mười mấy năm rồi. Sau này, vào cỡ năm 55 hoặc 58, chị thấy có một bài ra trong cơ hạ nghị viện, lấy tên là Nữ Sĩ Phương Khanh, chỉ sơ trùng tên nên thôi phải thêm chữ Đ. Không hề bao giờ chị đem nhân chị là nữ sĩ em cho gọi chị như vậy mà chị mắc cỡ làm vậy nữa. Còn nội dung của văn sĩ đó tên là gì thì chị để lại em đấy. Nhưng không phải là Nữ Sĩ Phương Khanh kể trên đâu. Xưng em được rồi, chị rất bằng lòng. Cận kề này thật đúng là «Thiếu Nữ học học ham học».

Em Su Su — Saigon: Về vấn đề làm em rất thắc mắc rằng cái ông anh của em lại không cho em viết văn mà cứ bắt em làm toán 37 nó làm chị thật là nghĩ mãi không ra tại sao ông ấy lại khó thế. Chị hẳn xem lại thư em, thì về lẽ lẽ. Rằng thì là ông ấy có lý ghê lắm. Chị chưa biết học lý về toán của em ra thế nào, nhưng về viết văn thì trước tiên em phải mua cuốn chính tả phổ thông cái đó. Nếu em có thích viết văn thì em viết bài cho mục «Đồng lòng cho gia đình». Nếu em viết được những điều hay của ông anh ra thì em là chị bé có tâm hồn đẹp và bài sẽ được đăng. Bài cứ gửi bài về.

Em Hàn Ngọc Diễm Thúy — Gia Định: Em đừng mất thì giờ quá như vậy. Đọc sách đi em. Chị nghe kể lại chị buồn đấy. Đừng có cái gì thất quá nghe em.

Các em Văn Đức (Cần Thơ) Mỹ Bướn (Saigon) Hồ Văn Ngọc (Qui Nhơn) Hồng Thụy (Biên Hòa) Bình Dương (Tùng Nghĩa) Trương Giang (Gò Vấp) Phạm Trần Thế (Gò Vấp):

Chị rất cảm ơn các em gửi lời thăm tòa soạn và chúc cho báo sống lâu. Mong rằng cảm tình tốt đẹp giữa Thiếu Nữ và các em ngày thêm bền chặt.

Thương mến tất cả các em

✱

Nhấn chung tất cả các em

1) Các em gửi thư yêu cầu tặng Thư Mục, mua sách, báo, v.v... xin ghi tên và địa chỉ rõ ràng trong thư.

2) Các em gửi bài về sau 6 tuần không thấy, thì coi như không đăng được.

3) Bài không đăng được tòa soạn sẽ không trả lại bản thảo.

4) Có em gửi bài, bản bài, đã đăng 1 bài, vẫn gửi thư đến trách móc sao không đăng có mấy bài kia. Chị xin các em nên suy nghĩ chín chắn hơn.

5) Các em viết bài mục «Đồng lòng cho gia đình» gửi về đi. Tiêu chuẩn là để cao lòng tốt, nêu lên những điểm tốt, tìm tòi những hành động tốt của mọi người trong gia đình các em của bạn bè, người thân yêu của các em việc đó sẽ giúp cho tâm hồn các em trở nên tươi mát yêu đời hơn lên.

6) Bài nhận được chị có đăng tên tác giả ngay dưới trang này, xin các em theo dõi đừng chị để khỏi thắc mắc rằng bị thất lạc chẳng.

7) Các em muốn gia nhập G.Đ.T.N xin chép theo mẫu phiếu lý lịch ghi nơi số 7, và gửi kèm về 2 ảnh 4x6 chị sẽ làm thẻ ngay cho. Vào gia đình rồi mà không biết làm thơ văn gì hết cũng không hề gì cả.

8) Thư bị đọng lại nhiều nên những thư các em chỉ hỏi thăm chị thôi, mà không có điều thắc mắc đặc biệt nào thì chị xin được trả lời chung nhé. Thông cảm với chị mà đừng buồn chị, nhất nét duyên đáng đi đấy.

9) Chị thật tha kêu gọi lương tâm và danh dự của tuổi hồn nhiên trong sáng mà đứng bao giờ chấp **văn thơ** của người khác rồi điền tên mình vào để gửi đăng. Tòa soạn đã loại bỏ nhiều nhưng đôi khi vẫn còn bị sót lại, vì không thể nào đọc hết được các báo chí, sách truyện để xuất bản trong gần một trăm năm nay. Nhưng khi in lên, chắc chắn sẽ có em phát giác ra, và trong trường hợp đó, tòa soạn sẽ coi như em tác giả bài văn chép của người khác ấy không còn xứng đáng là người của T.N. nữa.

Bài đã nhận được từ ngày 24-4-72 đến 29-4-72 của các em:

Trương Thị Ngọc Ánh (Mỹ Tho) Thanh Liêm (Phú Nhuận) Huỳnh Minh Nguyệt (Huế) Loan nhỏ xin. Phạm Thị Kim Hương (Cống Lý Saigon) Lê Dương Thạch. Trần Minh Thành (Sài Gòn) Đỗ Văn Chương (Phú Nhuận) Nguyễn Thị Nga (Gia Định) Phan Cảnh Thông (Thủ Đức) Dũng Dakao. Thơ thơ (nhóm Hoa năng) Viễn Sa (Hậu Nghĩa) Hoàng Văn Hiền (Đà Nẵng) Đặng Khoa. Trần Thanh Uyên (Sa Xuyen) Thảo Quyên (Biên Hòa) Hoàng Dân Trang (Ninh Hòa) Hoài Sơn (Bồng Sơn) Nguyễn Hữu Thanh (Gia Định) Nguyễn Hữu Huy (Định Tường) Lâm Truyền Quát (Saigon) Tê hát Nguyệt Thi (Đà Nẵng) Mây Thu. Trần Thị Long Hương. Đỗ Xuân Hỷ (Phú Nhuận)

một
ngày
XA'
HƠI

